8 str. Piątek, 30 marca 1934 20 gr.

DZIEŃ POMORSKI

ORAZ WYDAWNICTWA:

DZIEŃ BYDGOSKI
GAZETA MORSKA
GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KASZUBSKI

DZIEŃ GRUDZIĄDZKI
DZIEŃ TCZEWSKI
DZIEŃ KUJAWSKI
GAZETA MOGILEŃSKA

Rok VI | Redakcja i Administracja: Toruń, Bydgoska 56. Filja Admin.: Szeroka 41 | Telefony dzienne: 202, 747. Telefon nocny: 747. Telefon Filji: 746. Konto czekowe P. K. O. 160-315 | Nr. 73

Prawda zwyciężyła!

Sąd w Morawskiej Ostrawie uniewinnił Kaszyckiego i Kulisiewicza

Zupełna kompromitacja czeskich władz policyjnych

Morawska Ostrawa, 29. 3. (PAT). Wczoraj w godzinach przedpołudniowych odbyła się ROZPRAWA PRZECIWKO OBU POLSKIM OBYWATELOM, WIĘZIONYM W MORAWSKIEJ OSTRAWIE PROF. FRANCISZKOWI KULISIEWICZOWI ORAZ LITERATOWI KASZYCKIEMU.

W obu wypadkach zapadł WYROK UNIEWINNIAJĄCY.

Rozprawa przeciwko literatowi Kaszyckiemu stanowiła prawdziwą sensację, wykazała bowiem całkowitą KOMPROMITACJĘ WŁADZ POLICYJNYCH, które spowodowały aresztowanie zupełnie, jak się okazało, niewinnego człowieka. Wszyscy świadkowie w liczbie 14 osób stwierdzili jednomyślnie, że OSKARŻONY ABSOLUTNIE NIE POWIEDZIAŁ NIC PRZECIW PAŃSTWOWOŚCI CZECHOSŁOWACKIEJ. Nawet świadkowie oskarżenia, ludzie wyjątkowo mało inteligentni i materjalnie zależni od miejscowych czynników czechosłowackich nie mieli odwagi powtórzyć swoich zeznań, zebranych poprzednio przez żandarmerję.

Wyrok uniewinniający daje PEŁNĄ SATYSFAKCJĘ MORALNĄ OBU OSKARŻONYM POLAKOM, wykazując, jak daleko posunięte są antypolskie nastroje wśród sfer policyjnych na Śląsku czeskim i Morawskiej Ostrawie. Panuje tu powszechnie bowiem przekonanie, że uwięzienie miało miejsce nie na skutek żądania prokuratorji, lecz mocą nieprzemyślanych decyzyj policji w Morawskiej Ostrawie.

Po zwolnieniu trzech uwięzionych w Morawskiej Ostrawie obywateli polskich Kaszyckiego, Kulisiewicza i Sprenzla, pozostają dotychczas w więzieniu w Morawskiej Ostrawie trzech więźniów polityczych narodowości polskiej, obywatelli czeskich, a mianowicie Wdówka, Duda — obaj z Cierlicka oraz Szuścik z Mistrzowic.

* * *

Cieszyn, 29. 3. (PAT). Zwolniony z więzienia w Morawskiej Ostrawie literat polski Kaszycki przybył po południu do Cieszyna, poczem w godzinach wieczornych odjechał do Krakowa. Na dworcu żegnali p. Kaszyckiego starosta p. Plackowski, burmistrz Michejda, delegaci Legjonu Młodych, Związku Powstańców oraz wielu przyjaciół.

Z Rady Ministrów

Warszawa, 29. 3. (PAT). Wczoraj w godzinach rannych, pod przewodnictwem p. premjera Jędrzejewicza, odbyło się **posiedzenie Rady Ministrów.** Na posiedzeniu tem uchwalono rozporządzenie **Rady Ministrów** o uznaniu stowarzyszenia pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej za stowarzyszenie wyższej użyteczności, oraz w sprawie warunków dopuszczania zagranicznych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością do działalności na obszarze R. P.

Pozatem załatwiono szereg spraw bieżących.

Pogrzeb dyrektora kolei w Poznaniu

śp. Władysława Nowosielskiego

Warszawa, 29. 3. (PAT). Wczoraj odbył się w Warszawie na Powązkach **pogrzeb zmarłego nagle dyrektora Polskich Kolei Państwowych w Poznaniu śp. Władysława** Nowosielskiego. Nad otwartą mogiłą przemawiali wiceminister kolei inż. **Bobkowski,** wicedyrektor PKP. w Poznaniu p. **Krzyżanowski** i poseł **Starzak.**

Nowy krok naprzód

w dziale uregulowania stosunków polsko-gdańskich

Dyrektor departamentu budżetu w Ministerstwie skarbu p. **Stanisław Nowak,** jako pełnomocnik rządu polskiego oraz dr. **Frank,** były senator, jako przedstawiciel Wolnego Miasta, podpisali wczoraj **protokół, będący uzupełnieniem zawartej w dn. 17 lutego br. umowy finansowej, dotyczący spraw podatkowych i celnych Rady Portu w Gdańsku.**

W myśl tego protokółu Rada Portu ma być zwolniona na przyszłość od podatków gdańskich oraz pod względem celnym traktowana ma być narówni z polskimi urzędami i instytucjami samorządowemi.

Układ ten przyczyni się do **dalszego uporządkowania gospodarki finansowej Rady Portu,** zainicjowanej przy sposobności podpisania umowy polskiej w Gdańsku o wyzyskaniu portu gdańskiego.

Protokół stanowi zarazem **dalszy etap uregulowania i konsolidacji w stosunkach polsko-gdańskich,** załatwiając w drodze wzajemnego porozumienia szereg datujących się od dłuższego czasu trudności i rozbieżności zdań w dziedzinie spraw podatkowych i celnych Rady Portu.

P. radca Lalicki opuszcza Gdańsk

Zastępca komisarza generalnego p. Lalicki, przeniesiony z Gdańska na inne stanowisko złożył dziś wizyty pożegnalne przedstawicielom oficjalnym w Wolnem Mieście. Wyjazd p. Lalickiego z Gdańska nastąpi w piątek dn. 30 bm.

Jeźdźcy polscy

na zawodach hippicznych w Gdańsku

W dniach 13—21 maja br. odbędą się na **torze Sopockim wyścigi konne z nagrodami,** sięgającemi dla poszczególnych biegów wysokości 1.400 guldenów.

W roku 1926 w zawodach tych brali udział jeźdźcy polscy. W związku z tem — kierownictwo zawodów oczekuje, że obecnie po nawiązaniu dobrych stosunków z Polską **jeźdźcy polscy ponownie wezmą udział w konkursie hippicznym Sopot.**

Polska — Rumunja w piłce nożnej

Mecz piłkarski pomiędzy reprezentacjami Polski i Rumunji odbyć się ma definitywnie w dniu 14 października br.

Spotkanie rozegrane zostanie prawdopodobnie we Lwowie.

Jak wiadomo, przed kilkoma dniami Rumuni uzyskali doskonały wynik z reprezentacją Czechosłowacji, remisując 2:2.

Trening czołowych piłkarzy polskich

Kraków, 29. 3. (PAT). Wczoraj, w środę w Krakowie odbył się mecz treningowy czołowych polskich piłkarzy. Drużyny wystąpiły pod nazwą Team A. i Team B. Mecz zakończył się wynikiem nierozstrzygniętym 2:2. Do przerwy był również wynik remisowy 1:1.

Nasi zapaśnicy w Essen

Essen, 29. 3. (PAT). W pierwszych dniach kwietnia rozpoczynają się w Essen międzynarodowe zawody zapaśnicze, w których biorą udział Polacy: Badurski i Sasorski.

Leon Wyczółkowski laureatem państwowej nagrody plastycznej

za najwyższy poziom artystyczny w malarstwie, rysunku i grafice

Warszawa, 29. 3. (PAT). W dniu 28 marca odbyło się w gmachu Ministerstwa W. R. i O. P. **posiedzenie SĄDU KONKURSOWEJ NAGRODY PLASTYCZNEJ P. MINISTRA W. R. i O. P.** pod przewodnictwem rektora Tadeusza **Pruszkowskiego.**

Z pośród zgłoszonych kandydatów do pierwszej nagrody państwowej z zakresu plastyki zgłoszono kandydatury: Olga Boznańska, Ksawery Dunikowski, Wojciech Jastrzębski, Konstanty Laszczka, J. Mehofer, Józef Pankiewicz, Ferdynand Ruszczyc, Władysław Skoczylas, Zofja Strzyjeńska, Wojciech Weiss i Leon Wyczółkowski.

Sąd po wyczerpującej dyskusji wybrał jednomyślnie **LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO, uznając w jego działalności najwyższy poziom artystyczny i olbrzymi dorobek w malarstwie, rysunku i grafice.** Wystawioną przez sąd kandydaturę p. minister Wacław Jędrzejewicz zatwierdził.

Konsul Mazurkiewicz

dziekanem korpusu konsularnego w Rzymie

Rzym, 29. 3. (PAT). Korpus konsularny w Rzymie, obejmujący 55 placówek, wybrał wczoraj na **swego dziekana konsula** generalnego R. P. Mazurkiewicza. Wybór komentowany jest jako **wyraz zaufania dla konsula** Mazurkiewicza oraz uznania dla działalności Konsulatu Polskiego.

Audycję z Jasnej Góry świetnie słyszano w Ameryce

Nowy Jork, 29. 3. (PAT). Audycja z Jasnej Góry, zapowiedziana przez całą prasę polską, była świetnie słyszana na terytorjum Stanów Zjednoczonych. Słowa gen. Dreszera, dyr. Pułaskiego oraz przeora Paulinów słyszane były jaknajdokładniej. Śpiewy, a zwłaszcza bicie dzwonów, głęboko wzruszyły Polonję amerykańską.

Hitler na koncercie Kiepury

Gorąca owacja za... śpiew w języku polskim

Berlin, 29. 3. (PAT). Wczoraj około północy w jednym z największych kinoteatrów berlińskich odbył się z okazji wyświetlania nowego filmu z **Janem Kiepurą** w roli głównej, **koncert galowy mistrza tenorów polskich.** Dochód z przedstawienia oraz koncertu przeznaczony został na **akcję pomocy dla ubogiej ludności.**

Koncert wczorajszy zaszczycili swoją obecnością **kanclerz Hitler,** minister propagandy **Goebbels,** sekretarz stanu Funk oraz wiele wybitnych osób z kół urzędowych i przedstawicieli korpusu dyplomatycznego.

Występ Kiepury zamienił się w **owacyjną manifestację na cześć polskiego tenora.** Zapowiedź Kiepury, że wykona jeden z przebojów jego w polskim języku, **zebrani na sali przyjęli burzą niemilknących oklasków,** zaś wykonanie samej arji dało okazję do ponownej gorącej owacji. Publiczność licznie zgromadzona przy wejściu zgotowała Kiepurze serdeczne pożegnanie.

Wieczorem przed koncertem **poseł Rzeczypospolitej Polskiej Lipski podejmował ministra Goebbelsa** w apartamentach posel stwa obiadem, w którym obok mistrza Kiepury wziął udział cały szereg miejscowych dygnitarzy z kół rządowych niemieckich.

Prasa niemiecka poświęca występowi Kiepury bardzo przychylne artykuły, w których podkreśla **wysoką klasę mistrza polskiego i gorąco wita jego występ w Berlinie. „Lokal Anzeiger" pisze: „Kiepura śpiewał i zwyciężył".** Oklaski publiczności były czemś więcej, niż zwykłym hołdem dla śpiewaka. Były one podziękowaniem za jego **ofiarność,** były manifestacją na rzecz pokojowej współpracy między narodami.

Między 10 a 20 kwietnia zaawansują urzędnicy

Warszawa, 29. 3. (PAT). Jak się dowiadujemy, **na wczorajszem posiedzeniu** Rady Ministrów omawiana była m. in. sprawa awansów urzędniczych. Ustalono, że lista awansów będzie załatwiona między 10 a 20 kwietnia **br.**

W imię Boże, wszystko dla Polski

Podniosłe kazanie J. E. Ks. Biskupa Bukraby podczas uroczystego nabożeństwa na intencję Pierwszego Marszałka Polski

J. E. Ks. Kazimierz Bukraba, Biskup Piński, celebrował dnia 19-go marca pontyfikalne nabożeństwo w kościele O. O. Jezuitów na intencję Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Po Ewangelji z tronu przed ołtarzem Najdostojniejszy Celebrans wygłosił podniosłe kazanie do zgromadzonych władz cywilnych i wojskowych oraz tłumów wiernych, przepełniających historyczną świątynię.

Piękne i podniosłe kazanie Arcypasterza Pińskiego podajemy poniżej w pełnem jego brzmieniu. (Przyp. Red.)

— Święty Józef — mówił Ks. Biskup Bukraba — jest patronem i opiekunem całego Kościoła Katolickiego. On to ratuje i wspomaga Kościół Chrystusowy w trudnych przełomowych i krytycznych momentach. Dlatego wśród chaosu i zamieszania, jakie po wojnie ostatniej rozszerzyło się na świecie, kult i nabożeństwo do Św. Józefa nabiera wyjątkowej siły, mocy i znaczenia. To też jest pierwszą pobudką, dla której zgromadziliśmy się dzisiaj przed ołtarzami Pańskimi.

Powtóre jednak — **wojsko i wszystkie stany społeczne całej Katolickiej Polski zanoszą gorące modły do Pana nad Pany i do Św. Józefa, prosząc o błogosławieństwo dla dzisiejszego Solenizanta, Marszałka Józefa Piłsudskiego.** Zbiorowy ten odruch całego niemal narodu jest oznaką ducha zdrowego, umiejącego należycie ocenić rzeczywiste zasługi, położone dla Ojczyzny przez tego Wielkiego Męża. Rzeczywiście Marszałek Piłsudski jest **WODZEM NARODU w ciężkich zmaganiach i trudnościach czasów obecnych. — WÓDZ NARODU** — to jedno słowo streszcza dostojność tego człowieka, którego OPATRZNOŚĆ POSTAWIŁA NA CZELE UKOCHANEJ POLSKI.

Przedewszystkiem Marszałek Piłsudski świeci całemu krajowi **prawdziwą, rzetelną wiarą i religijnością.** Dowodem tego są **ZAŻYŁE STOSUNKI Z OJCEM SW. PIUSEM XI.**, zadzierżgnięte w chwili najazdu bolszewickiego w roku 1920. Przy każdej sposobności Papież przesyła Marszałkowi **błogosławieństwa i pozdrowienia serdeczne.** Następnie Marszałek ma głęboką cześć do Cudownej **Matki Najświętszej, królującej w wileńskiej Ostrej Bramie.** Pod Jej opiekę w trudnych chwilach zawsze się uciekał, dając **przykład Polakom, którym duchowo przewodzi,** jak sobie poczynać powinni czasu grozy i niebezpieczeństwa powszechnego.

Marszałek Piłsudski żyje w czasach nowych i idzie za postępem, ale jest starodawnym Polakiem, **opierającym się na naszej tradycji świetlanej i budującym na niej gmach Polski nowoczesnej.** Dlatego chce, by w Polsce rozwijało się prawdziwe, zdrowe życie rodzinne, rozumiejąc, że **bez rodzin czystych i mocnych nie rozwinie się Naród, jak należy, i zadań swoich historycznych nie spełni.** Z rodzin to bowiem powstaną nowi obywatele, żołnierze, wodzowie, a nadewszystko młodzież, jako bezpośredni ZADATEK MOCARSTWOWEGO STANOWISKA POLSKI.

W potrzebach swoich życiowych **Marszałek jest nadzwyczaj skromny i oszczędny, pracowity i zabiegliwy.** I tem daje przykład szerokim masom społeczeństwa, jak żyć, jak pracować, jak oszczędzać, jak WSZYSTKO POŚWIĘCAĆ DLA JEDNEGO NAJWYŻSZEGO, NATURALNEGO CELU, KTÓRYM JEST: — POLSKA, JEJ POTĘGA, MOC I SIŁA.

Piłsudski dla Polski pracował, pracuje i pracować będzie aż **do ostatniego tchu swego ofiarnego życia.** Chce, by tak czynili wszyscy. W całym kraju powinna być jedna partja: — POLSKA, PRZEPOJONA MIŁOŚCIĄ ŻYWOTNĄ OJCZYZNY ZMARTWYCHWSTAŁEJ. Inne partje NIE MAJĄ RACJI BYTU, — tylko ta jedna, której hasłem — „W IMIĘ BOŻE, WSZYSTKO DLA POLSKI UMIŁOWANEJ". —

Jeżeli chcecie uczcić należycie Dostojnego Solenizanta — zakończył Ks. Biskup swoje głębokie kazanie, — **naśladujcie Jego przykłady, a więc: — bądźcie ludźmi wiary, strzeżcie czystości ognisk rodzinnych, chowajcie religijnie młodzież, miejcie czyste obywatelskie ręce w służbie wojskowej i cywilnej, porzućcie wszystkie partje i stańcie pod sztandarem Krzyża Chrystusowego i Białego Orła,** — a tem rozradujecie serce, tego, którego nazywacie — Wodzem Narodu — i który nim jest W DUCHU I PRAWDZIE, a sami poprzez harmonijny i pełen pogody żywot w doczesnej Ojczyźnie dojdziecie do Wiecznej.

Mniej protestów wekslowych
Znaczny spadek w Poznańskiem i na Pomorzu

W ciągu lutego r. b. zaprotestowano w Polsce ogółem 117,5 tys. sztuk weksli na sumę 22,2 milj. zł. wobec 136,7 tys. sztuk wartości 28,9 milj. zł. w styczniu r. b. i 168,1 tys. sztuk na sumę 37,6 milj. zł. w lutym 1933 r. Protesty w poszczególnych województwach przedstawiały się w lutym r. b. następująco (pierwsza cyfra — liczba weksli zaprotestowanych, w tysiącach sztuk, druga — wartość protestów w miljonach złotych): Warszawa 24,4 — 5,5; województwo warszawskie 4,9 — 0,8; łódzkie 20,4 — 2,6; w tem Łódź 13,3 — 1,6; poznańskie 7,4 — 2,4; w tem Poznań 2,7 — 1,0; woj. pomorskie 4,2 — 1,2; śląskie 3,9 — 1,0; w tem Katowice 1,6 — 0,5.

Stosunek weksli protestowanych do weksli płatnych wynosił, według obliczeń Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, w lutym r. b. 8,0 proc. wobec 8,2 proc. w styczniu r. b. i 11,5 proc. w lutym 1933 r.

W sprawie ożywienia ruchu kulturalnego w stolicy Pomorza

P. Wojewoda Pomorski St. Kirtiklis zwołał na dz. 11 kwietnia konferencję w celu ustalenia wytycznych oraz **omówienia zasad organizacyjnych dla ożywienia ruchu kulturalnego w Toruniu, jako stolicy Pomorza.** Na konferencji tej rozpatrzone będą m. in. dezyderaty poszczególnych organizacyj kulturalnych.

Bawełna sowiecka
dla przemysłu polskiego

Ostatnio bawił w ZSRR jeden z przemysłowców łódzkich w sprawie zakupu większej partji bawełny sowieckiej. W wyniku tej podróży udało się ostatecznie sfinalizować tranzakcję zakupu 2.500 bel bawełny sowieckiej, wartości około 200.000 dolarów, a więc ponad 1 miljon złotych. Bawełna ta zostanie wysłana z Noworosyjska do Gdyni. Jest to pierwsza poważniejsza tranzakcja z Sowietami, jeżeli chodzi o bawełnę. Należy jeszcze zaznaczyć, iż tranzakcja jest całkowicie gotówkowa.

Pomorze otrzyma własną radjostację

Budowa stacji nadawczej w Toruniu ukończona będzie w bieżącym roku

W roku bieżącym w radjofonji polskiej zajdzie szereg poważnych posunięć, świadczących o nieustannem podnoszeniu poziomu pracy i sprawności polskiej stacji radjofonicznej.

Po ukończeniu budowy radjostacji w Poznaniu, rozpoczęta będzie budowa stacji nadawczej w Toruniu. Dyrektor techniczny Polskiego Radja inż. Heller, oświadczył m. in. w tej sprawie, że stacja wybudowana będzie jeszcze w tym roku w Toruniu, jakkolwiek wybór miejsca dokonany zostanie **prawdopodobnie dopiero w przyszłym tygodniu przez specjalną komisję techniczną. Moc nadawcza stacji nie będzie przekraczała początkowo 24 kw., wszakże budowa aparatury przewidywać ma znaczniejsze podniesienie tej energji.**

Z badań dotychczasowych wynika, że moc stacji toruńskiej **wystarczyłaby na zasilenie odbiorników detektorowych obwodu o promieniu co najmniej 80 klm.**

Projektuje się również odpowiednie pomnożenie energji nadawczej Wilna, Lwowa i Katowic, a zapewne i innych stacyj. Zwiększanie mocy odbywać się ma stopniowo.

Budowa aparatury toruńskiej odbywać się ma przy współudziale naukowym Państwowego Instytutu Tele-Komunikacyjnego. W budowie „Torunia" dyrekcja techniczna Polskiego Radja zastosuje **wszystkie najnowsze zdobycze techniki.** Budowa i montowanie aparatury toruńskiej potrwa prawdopodobnie do **grudnia r. b., a pierwsza, oficjalna transmisja programów nastąpi w dniu 15-go tego samego miesiąca.**

W najbliższych dniach budowie radjostacji w stolicy Pomorza poświęcimy osobny artykuł.

Polska świadoma swych celów mocarstwowych

Dziennik francuski o Polakach w Paryżu

Dziennik paryski „L'Aube" zamieszcza artykuł z cyklu „Paryż stolicą świata", **poświęcony Polakom, zamieszkałym w Paryżu.** Dziennik wskazuje na wstępie na współpracę polsko-francuską po wojnie, podkreślając **udział kapitału francuskiego w budowie portu w Gdyni oraz pracę robotników polskich w odbudowie kopalń na północy Francji i na roli.** Przyjaźń polsko-francuska była zakłócona wprawdzie **pewnemi chmurami,** a to ze względu na **„dość swobodne" traktowanie przez nacjonalistów francuskich Rzeczypospolitej Polskiej jako satelity Francji.** Również odmowa najbardziej pacyfistycznie nastrojonych Polaków przeprowadzenia **najdrobniejszych choćby zmian w granicy z Niemcami i Litwą wywołała pewien zawód u pacyfistów francuskich.** Ale podobnie jak te uczucia, także wola Polski okazania swej **niezależności wielkiego mocarstwa** przez czyny w rodzaju ostatniego układu z Niemcami nie może głębiej zmącić przyjaźni polsko-francuskiej.

Następnie dziennikarz opisuje swoją rozmowę **z jednym ze studentów polskich w Paryżu** oraz przytacza informacje o organizacjach robotniczych polskich, zwłaszcza **o związku stowarzyszeń im. Marszałka Piłsudskiego** i opisuje swe niezwykle sympatyczne wrażenia, odniesione przy zwiedzaniu **Domu Polskiego w Paryżu.**

Kto będzie ostatni?

Przed paru zaledwie dniami pisaliśmy na tem miejscu o kłębowisku tarć, kłótni, fermentów, frondowań i rozłamów, terenem których jest walące się już c o r a z w y r a ź n i e j w gruzy Stronnictwo Narodowe. A oto dziś wypada zanotować d w a n o w e dowody na to, iż rozkładowy proces w zgangrenowanej ideowo i organizacyjnie partji postępuje w niepowstrzymanem tempie gwałtownie naprzód, mogąc w niedalekiej przyszłości doprowadzić do faktów zgoła zasadniczych.

Po skandalicznej kompromitacji, jaką niedawno przeżyła w i l e ń s k a endecja naskutek znanej afery z żydem Frydmanem, doszło w Wilnie do nowego, jeszcze jaskrawszego skandalu pomiędzy miejscowemi władzami partji a tą młodo-endecką grupą, która — jak wiadomo — sprawę Frydman-Zwierzyński w swoim czasie wywlokła na światło dzienne. „Młodzi", upojeni wygraniem procesu w sądzie, przed który ich poseł Zwierzyński niefortunnie za rzekome „oszczerstwo" pociągnął, zapragnęli teraz wykorzystać owoce zwycięstwa. Nie bawiąc się w długie ceregiele, postanowili wyrugować poprostu starych endeków z ich dotychczasowej pozycji i... s i ł ą opanować władzę w stronnictwie. Nauka „brania siłą", wpajana niegdyś przez endecję w obwiepolskich herojów, nie poszła widocznie w las... W lokalu endecji doszło do jawnych bijatyk, awantur i zajść, wśród których laski, pięści i pazury odegrały ponoć wcale niepoślednią rolę. Dla ratowania bodaj pozorów swej „władzy", przywódcy endeccy rozpoczęli jako odwet masowe wylewanie „młodych" ze stronnictwa, tłómacząc to na łamach swego organu („Dziennika Wileńskiego") koniecznością „pozbywania się elementów niepożądanych". Skutek nie dał długo czekać na siebie: — zbuntowani „młodzi" przystąpili niezwłocznie do formowania w ł a s n e g o ugrupowania politycznego, którego programem jest wytworzenie ni mniej ni więcej... ruchu „p o l s k i c h n a r o d o w y c h s o c j a l i s t ó w"... Jak słychać, „Führerem" tych polskich „Nazi" mianowany został pocichu jeden z niedawnych filarów wileńskiej endecji, p. Piotr Kownacki.

Jednocześnie z echami policzków i okrzyków: „Heil Peter!", dolatujących z Wilna, — dochodzą również i ze L w o w a niezwykle sensacyjne wiadomości o podobnym j a w n y m r o z ł a m i e, jaki tam po długich kłótniach w łonie endecji doszedł wreszcie do skutku. U boku frondującego młodo-endeckiego posła dr. Stahla, który (jak o tem donosiliśmy) w publicznej broszurze zaatakował niedawno centralne władze endecji, stanął czołowy działacz młodszego pokolenia, red. Klaudjusz Hrabyk, ruszając z otwartą przyłbicą do walki ze Str. Narodowem. Jest to fakt niemałego znaczenia, gdyż oznacza on poprostu k o n i e c endecji na gruncie Wsch. Małopolski, gdzie p. Hrabyk, dzięki swym rozlicznym „bojowym" wystąpieniom, zdążył sobie wśród zwolenników Str. Narodowego wyrobić markę człowieka nieprzebierającego w środkach. Nie ulega wątpliwości, że z tą samą furją, z jaką wpierw atakował przeciwników politycznych, zaleje on teraz sadła za skórę swym niedawnym patronom staro-endeccczyzny. Przedsmak tych ciągów wyczytać można już w pierwszym numerze założonego przezeń pisma p. n. „Akcja narodowa", gdzie młody buntowszczyk bez osłonek wyrąbał pp. „narodowcom" w oczy nielitościwe słowa na temat całego ich nieróbstwa, krzykactwa, jałowizny ideowej i programowej, nieudolności i pustki ich „politykowania" i tych różnych innych arcy-niemiłych rzeczy, które my pp. endekom mówiliśmy już oddawna i mówimy wciąż, również w o c z y.

Kiedyśmy pp. „narodowcom" w swoim czasie przepowiadali, że się cała ich zabawa w politykę wcześniej lub później musi zakończyć sromotną klęską i rozwaleniem się Str. Narodowego w drzazgi i w próchno, wówczas pp. „narodowcy" na całe gardło podrwiwali sobie z naszych ostrzeżeń, dufni w swą wyimaginowaną „moc", „zwartość i spoistość organizacyjną" oraz „wartość ideową". Nawet wówczas, kiedyśmy im przytaczali żywcem z p o m o r s k i c h stosunków zaczerpnięte fakty trzeszczenia endecji we wszystkich szwach i wiązadłach, pp. endecy pomorscy usiłowali opowiadać bajeczki, jakoby te ponoć „nic nieznaczące" fakty były wynikiem czyichś „zewnętrznych", machjawelskich działań i machinacyj... Nie minął rok, a endecja doczekała się dotkliwych rozłamów n i e t y l k o na Pomorzu, ale kolejno: w Poznaniu, Warszawie, Łodzi, Krakowie, Wilnie i Lwowie, nie licząc całego szeregu drobniejszych pęknięć i odpryśnięć.

Cóż na to powiedzą teraz pp. endecy pomorscy? Zadeklamują raz jeszcze o swej „sile"? Czy też może znów udanym „śmiechem" będą usiłowali odpowiadać na nasze przewidywania co do ich dalszego losu?

Ha, — niech się „śmieją". Byleby tylko uważali, żeby się będzie śmiał — ostatni.

Nie po stronie polskiej — lecz czeskiej

Znamienny głos pisma praskiego o odpowiedzialności za zatarg nad Olzą

„Prager Tageblatt" przynosi informacje, że **poseł czechosłowacki w Warszawie Girsa złożył ministrowi spraw zagranicznych Beneszowi i wiceministrowi Krofta sprawozdanie o sytuacji w Polsce.**

W Pradze uważa się, że demonstracyjne wydalenie kilku obywateli czechosłowackich z Polski i zakaz rozpowszechniania kilku pism czechosłowackich w Polsce należy rozważać ze spokojem.

Pismo stwierdza dalej, że **rozdźwięki, jakie powstały między Czechosłowacją a Polską nie zostały spowodowane ze strony polskiej. Ze strony polskiej zastosowano represje niechętnie.**

Dziennik donosi również, że **rektorat uniwersytetu krakowskiego** zwrócił się do oficjalnych czynników polskich z listem, w którym stwierdza, że **Kaszycki znany jest w Krakowie jako wybitny czechofil,** o czem poinformowany jest również czechosłowacki konsul w Krakowie. W liście rektorat prosi czynniki kompetentne, aby raz jeszcze ujęły się za aresztowanym **ze względu na słaby stan jego zdrowia.** W dalszym ciągu obszernie wyjaśnia pismo sprawę aresztowania Kaszyckiego, który **zaproszony był do Czechosłowacji przez dyrekcję radja w Koszycach.**

Powyższy głos pisma praskiego jest pewnego rodzaju **stwierdzeniem,** że czynniki oficjalne w Pradze zdawać sobie zaczynają sprawę, gdzie są źródła dzisiejszych rozdźwięków w stosunkach polsko-czechosłowackich i że na skutek **zrozumiałych a celowych zarządzeń polskich** zaczynają objektywniej osądzać zajścia antypolskie na terenie czechosłowackim.

Z drugiej zaś strony podobne głosy i innych zrównoważonych **dzienników praskich** jak i wyraźna postawa **całej prasy słowackiej,** gdy zważy się, w jaki sposób pisała **prasa „narodowa" nawet tu na Pomorzu** o antypolskich czeskich manifestacjach — jest jeszcze jednym przykładem **kompromitacji polsk. prasy „narodowej".** Tej właśnie prasy partyjn., która pozbawiona **wszelkich skrupułów i poczucia godności narodowej,** nie wahała się na naszym terenie poszczekiwać **wymyślnie a perfidnie na to,** co nasze władze przedsięwzięły w obronie praw naszych rodaków w Czechosłowacji.

Kompromitacja ta ma tem więcej wymowy dla poczynań pp. „narodowców", że pochodzi nie skądinąd, tylko **od obcych z tamtej strony Olzy,** którzy choć bezpośrednio zainteresowani w przedstawianiu sprawy w **korzystnem dla siebie świetle** — przyznają raczej rację stronie **polskiej,** a wbrew temu, co pisała prasa „narodowa".

Fabryki czeskie zwalniają polskich robotników

W ostatnim czasie otrzymało zwolnienie 9 **robotników obywateli polskich,** pracujących w fabrykach w Gruszowie w Czechosłowacji. **Huty Witkowieckie** zwolniły *3* robotników **polskich z nakazu** dyrekcji policji w Morawskiej Ostrawie. Przed kilku dniami władze odmówiły wymienionym robotnikom wydania zezwoleń na wykonywanie pracy, ponieważ **w czasie urlopów wyjeżdżali do Polski,** przerywając pobyt w Czechosłowacji (!)

Po dwutygodniowem więzieniu

Władze sądowe czeskie przy redagowaniu aktu oskarżenia przeciwko *18*-**letniemu studentowi Sprenzlowi z Cieszyna** „doszły do wniosku", że na Sprenzlu **nie ciąży żadna** wina, wobec czego został on wypuszczony na wolność i znajduje się już w Cieszynie, po dwutygodniowym zgórą pobycie w więzieniu.

Jak się dowiadujemy, Sprenzel ma zamiar wystąpić z powództwem przeciwko władzom czeskim o odszkodowanie za doznaną krzywdę moralną.

Nowy gmach Urzędu Celnego

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach rozpocznie się budowa nowego gmachu Urzędu Celnego w Gdyni, który stanie u zbiegu ulicy Rotterdamskiej i Celnej. Teren pod budowę tego gmachu został już przez Urząd Morski przekazany władzom celnym. Na placu rozpoczęto wczoraj próbne wiercenia, celem zbadania gruntu.

Po nitce do kłębka

Dalsze szczegóły sensacyjnej afery szpiegowskiej we Francji

W aferze szpiegowskiej Switz—Lidja Stahl przesłuchano **dentystkę rumuńską Davidowici,** która wyparła się wszelkiej znajomości z przywódcami bandy, oraz **obywatela polskiego Berkowicza.** Zdaniem sędziego śledczego wykryta obecnie afera szpiegowska łączy się z działalnością **grasującej przed kilku laty bandy Fantomas.**

Nici tej afery prowadzą, jak to już donosiliśmy w swoim czasie, **do Finlandji, gdzie grasowała przyjaciółka Lidji Stahl „Marja Luiza".** Punktem wyjścia całej afery była **kradzież dokumentów tajnych** z fińskiego **ministerstwa wojny,** dokonana przez **porucznika Pentakainena.** Po zaaresztowaniu **w związku** z tem kilkudziesięciu osób i zdobyciu licznych dokumentów przez władze fińskie ustalono, **że na czele bandy stała kobieta: Lidja Stahl.** Ona to miała rzekomo wysłać do Finlandji **tajemniczą „Marję-Luizę",** o której przypuszczają obecnie, że jest ona **identyczną z ową „Marją-Luizą", zamieszaną w sensacyjny, a głośny niedawno proces porucznika Baillie Stewarda** z królewskiej gwardji angielskiej.

W Paryżu wykryto obecnie **jeszcze jedną podejrzaną aferę nielegalnego handlu bronią.**

Rewizja przeprowadzona u właśc. garażu Dancarta **dała nieoczekiwane wyniki:** wykryto mianowicie **cały arsenał złożony z setki karabinów, dużej ilości pistoletów, naboi i kastetów.** Znaleziono również taśmy do karabinów maszynowych. Prasa francuska zwraca uwagę na fakt, że **żona Dancarda jest nauczycielką** w tej samej szkole, w której uczyła **nauczycielka Mermet przyjaciółka Lidji Stahl.** Mniejsze składy broni znaleziono w kilku innych miejscach. Wszyscy prowadzący nielegalnie handel bronią byli już przedtem pociągani do odpowiedzialności **w związku z ostatnim zamachem w Katalonji.**

Nie zdziwilibyśmy się bardzo, gdyby się okazało, że **afery Lidji Stahl i Stawiskiego zazębiają się o siebie....**

Nowy rozdział kryminalnego romansu

Stawiski był konfidentem policji paryskiej

Parlamentarna komisja śledcza dla zbadania afery Stawiskiego przesłuchała **byłego komisarza Bayarda,** który oświadczył m. in., że **Stawiski był jego konfidentem informującym go o środowisku narkomanów, złodziei i oszustów.** W odpowiedzi na pytanie, dlaczego nie wytoczono Stawiskiemu sprawy, **pomimo iż zajmowano się nim 45 razy,** Bayard twierdzi, że on osobiście nie wstrzymywał toku dochodzenia.

Podczas rozmowy z sędzią Ordonneau deputow. Henriot zwrócił uwagę **na jedną z pierwszych kradzieży,** w którą zamieszany był Stawiski. Chodzi mianowicie o **zniknięcie klejnotów z okrętu „Valdivia" w roku 1924 w drodze do Buenos Aires.** Stawiski **pokrył z tego kaucję** za zwolnienie się z więzienia w roku 1926. Już w tym czasie wydać się miały podejrzane stosunki Stawiskiego z komisarzem policji Bayardem, który niewątpliwie będzie ponownie przesłuchany w sprawie „Valdivii".

Deput. Henriot udzielił również sędziemu śledczemu interesujących informacyj w sprawie **Towarzystwa Sprzedaży Stali zakładów Lotaryngji i Saary.** Towarzystwo to ma siedzibę w Paryżu i jest prowadzone przez delegata **rady administracyjnej Niemca Roecklinga.** — **Banda Stawiskiego otaczała towarzystwo to od roku 1932 specjalną opieką.** Sędzia śledczy zarządził rewizję w tem Towarzystwie. Znaleziono interesujące materjały, m. in. **szereg wycinków z dziennika „Volonte" z artykułami filogermańskiemi.**

Fotografje Jo — Postracha

W aferze Stawiskiego i zabójstwa radcy Prince'a wypłynęła nowa osobistość. — Jest to niejaki Angelo, stale zamieszkujący w Londynie. Z osobnikiem tym o wysoce kryminalnej przeszłości stykał się wielokrotnie Jo-Postrach, który mu **wręczył fotografje wszystkich ważniejszych dokumentów** w sprawie Stawiskiego. Oryginały tych dokumentów przez dłuższy czas ukrywał u siebie Romagnino, wreszcie zdecydował się oddać je adwokatowi. — Adwokat ze swej strony przekazał je sędziemu **do którego żywił zaufanie. Owym sędzią był radca Prince.** Przedostanie się tego faktu do wiadomości bandy, zadecydowało o losie Prince'a. **Zabito go aby nie dopuścił do wykorzystania przez Prince'a posiadanych dokumentów.**

Tragiczny los urzędników niemieckich

Według statystyki urzędowej w toku wprowadzania w życie ustawy narodowo - socjalistycznej **o przewróceniu zawodowego stanu urzędniczego** w Niemczech zwolniono ze służby w urzędach pocztowych Rzeszy *290* **wyższych urzędników, 2 tys. średnich urzędników,** *1900* **kobiet oraz** *3700* **niższych funkcjonarjuszów pocztowych.**

Topór hitlerowski wciąż spływa krwią

W Duesseldorfie ścięto trzech komunistów, skazanych na śmierć za zamordowanie członka oddziału szturmowego oraz usiłowanie podpalenia koszar szturmówki. 7-miu współoskarżonym zamieniono karę śmierci na dożywotnie więzienie.

Bomba w Saragossie

Zamach na agentów policyjnych

Przed jednym z komisarjatów w Saragossie **wybuchła bomba o wielkiej sile.** Stojący przed domem, samochód został doszczętnie *zniszczony.* Odłamki części metalowych zasypały **okoliczne domy.** Dwie osoby, w tem **jedno dziecko 5 letnie zostały zabite na miejscu.** 5 osób odniosło ciężkie rany. Szkody materjalne są znaczne.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa zamach **był skierowany przeciw agentom policyjnym.** Nastąpił on w czasie, w którym zwykle zmienia się służba w komisarjacie i na ulicę wychodzi **oddział, złożony z 35 policjantów.** Tym razem przypadkowo **zmiana służby nastąpiła o kilka minut wcześniej.**

W związku z zamachem policja hiszpańska dokonała licznych aresztowań.

Powrót dwugłowego orła do Austrji

Wiedeński „Weltblatt" donosi, że równocześnie z wejściem w życie konstytucji nastąpi **zmiana godła państwowego.** Wprowadzony w r. 1919 przez kanclerza Rennera jednogłowy **orzeł z sierpem, młotem i kielnią** murarską **będzie usunięty,** a jego miejsce zajmie staroaustrjacki orzeł dwugłowy bez korony.

Kłusownictwo na polskich wodach terytorjalnych

W tych dniach powrócił do Gdyni **statek badawczy „Ewa",** należący do Państw. Urzędu Rybackiego, który na naszych wodach terytorjalnych przeprowadzał znakowanie płastug i próbne połowy ryb, przywożąc ich z ostatniej podróży około 25 kwintali.

Załoga „Ewy" zauważyła kilku rybaków niemieckich, którzy **nie posiadając polskich kart rybackich, dokonywali połowów na naszych wodach.** Jednego kłusownika wraz z kutrem przytrzymano, inni porzucając swe narzędzia połowu zbiegli.

87 przedstawicieli zagranicznych bez dachu nad głową po pożarze Hakodate

Liczba zabitych w czasie olbrzymiego pożaru w mieście Hakodate **wynosi 1556 osób.** Według sprawozdań policyjnych, **87 rezydentów** zagranicznych w Hakodate **pozostało bez dachu nad głową.** Musiano zwolnić 90 więźniów, gdyż nie **miano ich gdzie umieścić,** więzienie bowiem zostało zniszczone przez ogień. Jest rzeczą **charakterystyczną. 63 więźniów po opanowaniu pożaru zgłosiło się własnowolnie w urzędach policyjnych.**

Członkowie rozmaitych przedstawicielstw dyplomatycznych biorą żywy udział w zorganizowanej przez prasę stołeczną **akcji pomocy dla ofiar pożaru w Hakodate.** Dotychczasowe **składki sięgają 25.000 jenów.** Dalsze składki **napływają.**

Erlich w cyrku Barny?

Wzorując się na trupie zawodowych tenisistów, występujących p. n. „cyrku Tildena", w najbliższych dniach powstać ma w Paryżu trupa ping-pongistów p. n. „cyrku Barny".

Trupa ta zgromadzić ma elitę specjalistów w tej gałęzi sportu. W skład trupy wejść ma m. in. były mistrz Polski w tenisie stołowym, lwowianin Erlich. Trupa podjąć ma wkrótce tournee po całej Europie.

Nowe rekordy świata

Pływak amerykański, George Kojac, ustanowił w New Jersey dwa nowe rekordy światowe, a mianowicie: 440y na wznak — 5:28,8 **sek., 500y na wznak — 6:14,2 sek.**

Wielki Tydzień w zwyczajach i obrzędach

Od Wielkiego Czwartku do Wielkiej Soboty

Cały tydzień poprzedzający święto Wielkiej nocy, uważany jest, jako okres **męki i śmierci Chrystusa**, za nieszczęśliwy. Niemal we wszystkich krajach europejskich przekazuje się z pokolenia na pokolenie przestrogi, aby podczas tego tygodnia nie zmienić służby i mieszkania, ani nie rozpoczynać nowych prac. W Czechach lud wierzy, że dzieci w tym tygodniu urodzone, — skończą kiedyś samobójstwem.

Tylko Wielki Czwartek jest wyjątkiem. — Uważa się go powszechnie za dzień przynoszący szczęście. W Niemczech panuje wśród ludu wiara, że wszelka roślina w tym dniu posadzona lub zasiana pomyślnie wschodzi.

W kościołach w Wielki Czwartek milkną od tego dnia dzwony a używa się tylko t. zw. klekotek, kołatek, trajkotek itp. Dzieciom na wsi każe się w Wielki Czwartek zrobić gdzieś w ukryciu gniazdko, aby im zając zniósł jajko, choć dzieci często doskonale wiedzą o tem, kto jest właściwie tym zającem.

ZWYCZAJE NA KASZUBACH

Najsmutniejszym dniem jest Wielki Piątek, dzień **wyrzeczeń, postów i umartwień**. Na naszem Pomorzu panuje zwyczaj, że w tym dniu matki kaszubskie biją swe dzieci, zanim wstaną z łóżka, wołając: **„płaczeta dziś Płacze-Boga“** Wielki Piątek nazywany jest na Pomorzu „Płacze-Bóg“.

Zwyczaj umywania nóg ubogim starcom powstał w Polsce jeszcze w pierwszych wiekach chrześcijaństwa i odtąd zachowywał się bardzo długo. Raz zdarzyło się w Warszawie, że arcybiskup Naruszewicz w otoczeniu duchowieństwa umywał nogi 12 starcom, z których każdy liczył **100 lat zgórą**. A wszyscy razem — ponad 1300 lat.

TOPIENIE JUDASZA

Powszechnym też zwyczajem, który zachował się do 18-go wieku, było u nas **topienie Judasza**. Chłopcy miejscy, najczęściej młodzież rzemieślnicza, przystrajali wielką lalkę za Judasza, włóczyli ją wśród okrzyków, szyderczych piosenek i udanych prześladowań, po ulicach, targali, szarpali i bili, aż wreszcie, zaniósłszy na wieżę kościelną, zrzucali ją, a następnie topili.

W niektórych domach na znak żałoby zawieszają w **Wielki Piątek wszystkie lustra czarnem suknem**, a dzieciom zakazują patrzeć w lustro, bo może im się **djabeł pokazać**. W polu sieją w tym dniu groch, wierząc w to, że zasiany w Wielki Piątek nie ulegnie zniszczeniu przez robactwo. Kto w Wielki Piątek wczesnym rankiem nabierze z przed obcych wrót, np. sąsiada, garść piasku i przyniesie go na własne podwórze, ten zapewni sobie szczęście i powodzenie. Jeżeli gospodyni w Wielki Piątek wyrzuci starą słomę z sienników, to nie będzie się według wierzeń ludowych w niej trzymało robactwo.

ŻUR DO GROBU

Wielka Sobota przynosi ulgę po smutnym tygodniu przedświątecznym. Po wsiach żegnano ją z weselem i uroczyście. Żegnano zarazem długi post, ucieleśniwszy go symbolicznie pod postacią **garnka z żurem**, który uroczyście wynoszono na cmentarz, aby go pogrzebać. — Nie obywało się przytem bez dowcipów i żartów. Najczęściej namawiano jakiegoś nieświadomego starej tradycji młodzieńca, aby zaniósł żur do grobu, poczem znienacka, wśród wesołego pochodu, rozbijano garnek, zawieszony na plecach naiwnego chłopca, przyczem żur oblewał go obficie, co zresztą miało przynosić powodzenie przez cały rok.

CIERŃ I ŻNIWO

W Wielką Sobotę przynosi lud do kościoła gałązki cierni i trzyma je przez chwilę w wykrzesanym na cmentarzu kościelnym z kamienia ogniu a przyniósłszy je do domu, zatyka je w polu w oziminę spodziewając się przez to osiągnąć lepsze żniwo. Poświęconą w Wielką Sobotę w kościele wodą skrapia lud w tym samym celu pola. Każdy uważa sobie za bezwzględny obowiązek zwiedzenie grobu Chrystusa w kościele w Wielki Piątek lub w Wielką Sobotę.

Całą prawie Wielką Sobotę wypełniają przygotowania **„święconki“**. W miastach przeważnie ksiądz święci potrawy w domu, lud zaś nosi potrawy do święcenia do kościoła, do szkoły albo przed dwór, ustawiając je w koszykach w dwóch rzędach.

„Panie, czemuś mnie opuścił?“

Radjowa opowieść rozgłośni wileńskiej

Misterja Wielkopostne, sięgające tradycją zamierzchłych czasów średniowiecza, a wyobrażające sceny z życia Świętych Pańskich i Męki Chrystusowej — choć w zmienionej formie — przetrwały do naszych czasów.

Rozgłośnia wileńska w czwartek o godz. 18,20 nada 10 rozdziałów pięknej radjowej opowieści pt. **„Panie, czemuś mnie opuścił?“** opracowanej pg. Gustawa Daniłowskiego. Przed mikrofonem przesuną się sceny z życia Chrystusa, od chwili, kiedy: nad jeziorem Gennezaret podniosła się światłość niewidzialna i wieść biegła chyża, że jakowyś Prorok się zjawił, który lunatyków i trędowatych uzdrawia, wokół siebie gromadzi uczniów, których naucza i chrzci w rzece Jordan.

W kolejnych obrazach odnajdą słuchacze wszystkie postacie, które otaczały Chrystusa, gdy „szedł i nauczał“ aż do chwili, kiedy został pojmany w ogrodzie Getsemane na Górze Oliwnej podczas samotnej modlitwy.

Będzie pośród nich Judasz, zgrzytów i zawiści pełen i złotowłosa pokutnica Marja z Magdali i skrzętna Marta oraz ci, co Go skazali na cierpienie i śmierć Golgoty.

Ks. Biskup Okoniewski

w drodze do Rzymu zatrzymał się w Katowicach

Z Katowic donoszą: dnia 25 przejeżdżał przez Katowice w drodze do Rzymu J. E. Ks. Biskup Chełmiński dr. Okoniewski. Jak wiadomo Ks. Biskup objął protektorat nad pielgrzymką śląską organizowaną do Wiecznego Miasta na Zielone Święta br. przez Związek Powstańców Śląskich i Towarzystwo Polek w Katowicach.

Przejeżdżającego przez Katowice Dostojnika powitali na peronie przedstawiciele Zarządów wspomnianych organizacyj, którzy korzystając z chwilowego pobytu Opiekuna pielgrzymki w Katowicach złożyli temuż podziękowanie za łaskawe objęcie protektoratu. Ks. Biskup w dłuższej rozmowie z delegacją wyraził najgłębsze zadowolenie z ofiarowania Mu protektoratu i oświadczył, iż niezmiernie się cieszy, iż może z tej racji wyświadczyć tę drobną przysługę Pomorzu i Śląskowi. Równocześnie zakomunikował, iż Ojcu św., do którego właśnie wyjeżdża, zamelduje o przybyciu pierwszej tego rodzaju **pielgrzymki do Rzymu na Zielone Święta.**

Mistrzostwa strzeleckie

policji pomorskiej

W niedzielę 25 bm. o godz. 8 rano w wszystkich wojewódzkich miastach Polski odbyły się pierwsze korespondencyjne zawody strzeleckie o mistrzostwo Policji Państw. — Przeprowadzone strzelanie dla P. P. woj. pomorskiego w strzelnicy 31 pal. na Rudaku dały następujące wyniki:

W pistolecie wojskowym I miejsce zajął p. kom. **Nowacki** z Brodnicy (118 pkt); II — st. przod. p. **Kłupieć** z Torunia (118 pkt.); III — p. przod. **Dudziak** z Grudziądza (107 pkt.). W sportowym karabinku szkol. I miejsce uzyskał p. przod. **Orzechowski** z Brodnicy (273 pkt.); II — p. st. post. **Syderek** z Sępólna (270 pkt.); III — p. podkom. **Dzwoniarek** z Świecia (266 pkt.). W strzelaniu z kraj. karabinku sport. I miejsce przyznano p. kom. **Nowackiemu** (324 pkt.), II — st. przod. p. **Kopce** z Grudziądza (304 pkt.), III — p. przod. **Orzechowskiemu** (298 pkt.).

Szanse zwycięstw policji pom. ustali dopiero dzień kwietnia, w którym to dniu komisja sędziowska sprawdzi i podzieli wyniki strzelana z całej **Polski.**

Harcerskie warsztaty szybowcowe

W państwowej szkole lotniczo-samochodowej w Warszawie otwarte zostały z inicjatywy referatu szybowcowego głównej kwatery harcerzy harcerskie warsztaty szybowcowe, mające za zadanie wyposażenie Harcerskiego Klubu Szybowcowego w eskadrę szybowców własnej konstrukcji. Obecnie przystąpiono już do budowy pierwszej serji płatowców bezsilnikowych.

Swiecie

— **Osobiste.** W ostatnich dniach opuścił miasto p. Konarski, długoletni kierownik Kasy Skarbowej, ostatnio urzędnik Urzędu Skarbowego, przeniesiony do Tucholi, na stanowisko naczelnika tamt. Urzędu Skarbowego. P. Konarski był wzorowym urzędnikiem i zjednał sobie swym prawym charakteerm szerokie zaufanie społeczeństwa. Brał on też czynny udział w życiu społecznem, m. in. był gorliwym członkiem Legjonu Młodych, gdzie zajmował stanowisko rzecznika dyscyplinarnego.

Odchodzącemu życzymy powodzenia na nowej placówce służbowej.

— **Sekcja finansowa przy Lokalnym Funduszu Pracy.** Na odbytej konferencji utworzono przy Komitecie Lokalnym Funduszu Pracy powiatu świeckiego, sekcję finansową, której zadaniem będzie: wydawanie opinji w sprawie koordynacji wymiaru, poboru i przekazywanie ustawowych opłat na rzecz Funduszu Pracy, jakoteż pobudzanie drogą apelu płatników do terminowego wpłacania należności. W skład sekcji finansowej wchodzą pp. starosta pow. Stanisław Krawczyk, jako przewodniczący, dyr. Leon Donarski, jako zast. oraz burm. St. Kostka, Dąbrowski, kier. oddz. Ubezp. Społecznej, Brunke kier. oddz. egzekuc. przy Urzędzie Skarbowym jako członkowie.

— **Jednodniowy kurs sadowniczy.** — W miejscowej szkole rolniczej odbył się jednodniowy kurs sadowniczy, urządzony dla członków Kółek Rolniczych, przy bardzo licznej frekwencji uczestników. Kierownictwo kursu spoczywało w ręku p. inż. S. Nowickiego z Warszawy. Przedmiotem wykładów były: produkcje dobrego i zdrowego owocu, oraz walka ze szkodnikami drzew owocowych i samych owoców. Wypada nadmienić, iż prelegent, poza stroną teoretyczną, demonstrował także uczestnikom kursu w pobliskim sadzie, w sposób praktyczny, tępienie szkodników. Właściciele sadów wynieśli z kursu dużo pożytecznych wiadomości.

Przy tej okazji wypada nam wspomnieć o kursie ogrodniczym, trzydniowym, jaki urządziło Kółko Rolnicze w Serocku, gdzie liczni rolnicy uczęszczali gremjalnie na wykłady, wygłaszane przez prelegentów pozamiejscowych.

Gródek, pow. świecki

— **Założenie Ochotniczej Straży Pożarnej.** Na odbytem ostatnio bardzo licznym zebraniu obywatelskiem, założono Och. Straż Pożarną. Po wysłuchaniu referatu p. instr. pożarniczego Górskiego ze Świecia, oraz przemówienia p. wójta Gacy, zapisało się przeszło 30 obywateli na członków. Do zarządu wybrano pp. Jana Gacę prezesem, Feliksa Jeszkego — naczelnikiem, naucz. Michała Wójcika — sekretarzem Franc. Mroczyńskiego — skarbnikiem, Józefa Nowaka i Maksymiljana Grabowskiego — ławnikami. Nowej placówce strażackiej „Szczęść Boże“.

KRONIKA

piątek 30 marca

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.
Czwartek: Wielki Czwartek,
Piątek: Wielki Piątek, Gwiryna

— Nocny dyżur aptek od 22 do 29 bm. dyżuruje w śródmieściu Apteka „Centralna" ul. Chełmińska, na Bydgoskiem Przedmieściu: Apteka „Św. Anny", ul. Mickiewicza; na Mokrem apteka „Pod Łabędziem", ul. Kościuszki.

REPERTUAR KIN.

MARS — Przed maturą.
ŚWIATOWID — Ich ostatnie spotkanie.
PALACE — Tajemnica zamku Porlock.

Godziny zajęć w urzędach

Jak się dowiadujemy, urzędowanie z powodu świąt wielkanocnych w urzędach państwowych kończy się w piątek dnia 30 marca o godz. 13, zaś dnia 31 marca, t. j. w sobotę o godz. 12. We wtorek dnia 3-go kwietnia rozpoczyna się normalne urzędowanie we wszystkich urzędach i instytucjach państwowych.

Niemiecka drużyna piłkarska w Toruniu

Wojskowy Klub Sportowy „Gryf" sprowadza do Torunia na dzień 1 kwietnia br. drużynę piłki nożnej „Sportverein Marienwerder E. V. Jest to jedna z najsilniejszych drużyn piłkarskich Prus Wschodnich. Przybędzie ona w swoim najlepszym składzie.

WKS „Gryf" przeciwstawi tej drużynie skład następujący: Wyczyński w bramce, Wierzchowski i Trenk w obronie, Karczewski, Kusz i Dolewski w pomocy oraz Jan Suchocki, Jaźwiecki, Zdrojewski, Jeziorski i Ziółkowski w ataku.

Bliższe szczegóły o tym ciekawym meczu podamy w numerach następnych. Mimo poważnych kosztów sprowadzenia drużyny zagranicznej, ceny wstępu będą normale. Bilety w przedsprzedaży można nabywać **tylko do soboty, 31 bm., godziny 14, w firmach:** Sport-Błoch, Walis, ulica Szeroka i w kiosku p. Kaźmierczaka, znajdującym się na skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i Sienkiewicza.

Strzał na przystani wiślanej

Wczoraj o godzinie 8-mej rano na przystani „Vistuli" w Toruniu, pomiędzy kierownikiem robót **Władysławem Sadeckim** a robotnikiem transportowym **Władysławem Dembskim**, zamieszkałym w Toruniu przy ul. Warszawskiej, wynikł spór na tle warunków pracy.

W pewnej chwili Dembski wyciągnął rewolwer i **oddał strzał w kierunku Sadeckiego**, raniąc go w twarz. Po strzale Dembski wrzucił broń do Wisły.

Ranny Sadecki został odwieziony do szpitala miejskiego, skąd po nałożeniu opatrunku udał się o własnych siłach do domu. Dembskiego policja osadziła w areszcie.

Z toruńskiej przystani

W środę, 28 bm. przepłynęły przez Toruń, zatrzymując się dla wyładowania wzgl. zabrania pasażerów i towarów następujące parostatki: „Leonora" z Gdańska do Warszawy, „Mickiewicz" z Warszawy do Tczewa, „Goniec" z Tczewa do Warszawy, „Jagiełło" z Warszawy do Gdańska.

Powstańcy i Wojacy O. K. VIII
tworzą sprawną komórkę armji rezerwowej Pomorza

W ubiegły poniedziałek odbyło się w Toruniu walne zebranie placówki toruńskiej Powstańców i Wojaków O. K. VIII.

Na zebraniu, któremu przewodniczył p. Trocha, obecny był komendant obwodowy W. F i PW p. **kpt. Kwiatkowski.** Po oddaniu hołdu zmarłym w ciągu ostatniego roku członkom placówki, prezes p. **Krieger** przedstawił obecnym ogólne sprawozdanie z działalności organizacji w roku 1933.

Głównem zadaniem zarządu było **wprowadzenie do organizacji dyscypliny**, któraby nie ustępowała karności panującej w armji czynnej i któraby **stworzyła z organizacji wzór kadry rezerwowej, gotowej każdej chwili do wyruszenia w pole.** Zamierzenia te zostały w dużej mierze zrealizowane. Placówka zdołała już zrzeszyć **410 wojaków**, którzy z silnem poczuciem karności i wojskowego posłuszeństwa wypełniają obowiązki, wypływające z przynależności do organizacji.

Środki, któremi placówka operowała, były szczupłe. Dotkliwie zwłaszcza dał się odczuwać brak odpowiedniego lokalu. Ostatnio zarząd zwrócił się do organizacyj nadrzędnych, a przedewszystkiem do Federacji P. Z. O. O. z prośbą o pomoc w dostarczeniu placówce jakiegoś większego lokalu. Jest nadzieja, że w nowym roku **sprawa ta zostanie pomyślnie załatwioną.** Również słabą stroną placówki jest umundurowanie jej członków. Posiadających mundury jest bardzo mało. Wprawdzie wszyscy posiadają czapki, ale na ich zakup członkowie musieli zaciągnąć z kasy organizacyjnej około 350 zł. pożyczki, co mocno nadwątliło finanse placówki. Ostatnio władze organizacji postanowiły przyjmować tylko tych nowych członków, którzy się wylegitymują posiadaniem własnego kompletnego umundurowania.

Zasadniczem zadaniem placówki było **przygotowanie bojowe członków.** Dla tego celu organizowano szereg prelekcyj, które dawały podkład teoretyczny. Praktykę nabywano w miesięcznych ćwiczeniach gimnastycznych i wojskowych, któremi kierowali instruktorzy WF i PW. Nad całością wychowania fizycznego miał pieczę dowódca **batalionu p. prof. Gliszczyński.**

Pozatem organizacja brała czynny udział we wszystkich uroczystościach państwowych. Wielkiem świętem placówki było **poświęcenie** jej sztandaru, które się odbyło w maju ubiegłego roku.

Po p. **Kriegerze** przedstawili jeszcze sprawozdania skarbnik **p. Falkiewicz**, sekretarz **p. Pawłowski**, dowódca batalionu **p. prof. Gliszczyński** i członek komisji rewizyjnej **p. Skibski.** Wszystkie sprawozdania omawiały szczegóły ogólnego sprawozdania p. prezesa Kriegera.

Wniosek komisji rewizyjnej **o uchwalenie** zarządowi absolutorjum **przyjęto jednomyślnie.** Poraz drugi wyrażono zarządowi zaufanie, wybierając go ponownie, z **p. prezesem Kriegerem** na czele, na następny rok urzędowania. Na zakończenie **p. kpt. Kwiatkowski** zwrócił zebranym uwagę na wartość wychowania fizycznego dla sprawności obronnej współczesnego państwa i apelował do wojaków, by każdy z nich starał się zdobyć **Państwową Odznakę Sportową i Odznakę strzelecką.**

Piękny dorobek na polu szybownictwa
Z rocznego walnego zebrania Koła Szybowcowego w Toruniu

W sali książęcej Dworu Artusa w dn. 26-go marca r. b. odbyło się *doroczne walne zebranie Koła Szybowcowego w Toruniu.* Udział w zebraniu był dość liczny. Prezes Koła p. komis. *Buyko,* otwierając obrady w zagajeniu swojem naszkicował dotychczasowy rozwój K. S. T., *podkreślając zapał i ofiarność członków Koła i Zarządu,* dzięki którym z niczego prawie powstała *poważna placówka szybownictwa rodzimego, pierwsza na Pomorzu,* która wyszkoliła własnemi siłami *25 pilotów szybowcowych,* zorganizowała 2 kursy szkolne teoretyczne i praktyczne, wydała własnym nakładem podręcznik dla kandydatów kursów i jest w posiadaniu *4 szybowców, zdatnych do lotów,* 2 amortyzatorów, warsztatu reperacyjnego i dość bogatego sprzętu pomocniczego. Ma pozatem w swoim składzie trzech wykwalifikowanych instruktorów szyb. i liczy *123 członków rzeczywistych.*

Niezmiernie trudny okres prac organizacyjnych, zwłaszcza na początku, t. j. w listopadzie 1932 r., gdy trzeba było zaczynać od uświadamiającej propagandy, werbowania pierwszego członka i zdobywania pierwszej złotówki, — został szczęśliwie przebyty. K. S. T. wyszło zwycięsko pomimo piętrzących się na każdym kroku trudności i to dzięki entuzjazmowi Zarządu, pierwszych członków K. S. T. oraz dzięki *b. życzliwemu ustosunkowaniu się dowództwa 4 p. lotn.* z jednej strony, a Zarządu *Miejskiego Komitetu LOPP.* — z drugiej.

Na wniosek prezesa K. S. T. przewodniczącym zebrania został obrany przez aklamację p. inż. *Smolnicki,* senjor członków Koła. Na sekretarza zebrania została wybrana jednogłośnie panna Jadwiga *Maćkowska,* instruktor K. S. T. *pierwsza kobieta-instruktor szybownictwa w Polsce.*

Następnie prezes Koła p. komis. *Buyko,* sekretarz p komis *Wec* i skarbnik p str. post. *Solarczyk* — złożyli szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej działalności K. S. T., z którego wynikało, że do dnia 1. I. 1934 r. piloci szyb. członkowie K. S. T. na własnem szybowisku wylatali *3 godz. 21 min. 2 sek.,* w tem *497 lotów do 30 sek. i 74 lotów do 5 min.*

Z upoważnienia Pomorsk. Okr. Komit. Szyb. organizuje K. S. T. przy III-cim kursie szkolnym pilot. szyb. kat. A *ośrodek szkoleniowy dla członków Kół Szybowcowych z Pomorza.* Dotychczas zgłoszonych jest 7 kandydatur z Gdyni, Brodnicy i Tucholi. Okręgowy Urząd P. W. i W. F. wyznaczył dla tych kandydatów *10 kwater* i racje żywnościowe na czas trwania kursu.

Rok budżetowy został zamknięty *po stronie dochodów 3.015 zł, zaś wydatków 2.876 zł.* Prezes Zarządu podziękował dotychczasowemu zarządowi i instruktorom K. S. T. pp. *Maćkowskiej i Sukiennikowi* za pełną poświęcenia i zapału pracę nad rozwojem K. S. T. Na wniosek członka Komisji Rewizyjnej p. inż. Ostrowskiego udzielono zarządowi jednogłośnie absolutorjum.

Z kolei zabrał głos prezes K. S. T. komis. Buyko, który w imieniu ustępującego zarządu złożył 5 wniosków: o ochrzczeniu szybowiska K. S. T., znajdującego się na wzgórzu Lenza obok lotniska 4 p. lotn. imieniem ś. p. *kpt. pil. Jana Łukasiewicza,* pierwszego instruktora K. S. T.; o wyrażenie uznania inicjatorowi założenia K. S. T. podkomis. *St. Toruńskiemu;* o wyrażenie uznania i podziękowania *Zarządowi Miejskiego Komitetu LOPP.* za życzliwe i przychylne popieranie i subwencjowanie poczynań K. S. T. w latach 1932—1933, jak również *Zarządowi Sekcji Szybowcowej przy Kole Kolejowem w Chojnicach* na czele z p. inż. *Polkowskim* — za oddany bezinteresownie Kołu Szybowcowemu w Toruniu szybowiec typu C. W. J., wykonany sposobem gospodarczym przez wspomnianą sekcję.

Wreszcie w uznaniu zasług położonych nad rozwojem rodzimego szybownictwa na Pomorzu zarząd wniósł o przyznanie tytułów członków honorowych K. S. T. pp. pułk. dypl. *Hellerowi,* d-cy 4 p. lotn., pplk. *Gilewiczowi,* z-cy d-cy 4 p. lotn., i radcy *Edwardowi Stefanowiczowi,* prezesowi Miejsk. Komit. LOPP. w Toruniu.

Wniosek ten został uzupełniony przez delegata Miejsk. Komit. LOPP. o przyznanie tytułu członka honorowego i dotychczasowemu prezesowi K. S. T. p. komis. *Bol. Buyce. Wszystkie wnioski zostały przyjęte jednogłośnie*

Nadto został uchwalony *nowy statut Koła.* Zatwierdzono budżet na r. 1934 *w wysokości 4.111 zł,* oraz obniżono wysokość składki miesięcznej dla członków w wieku przedpoborowym na *50 groszy* i wpisowe dla wszystkich na *3 zł.*

Zaproponowany skład nowego zarządu przez zarząd ustępujący został przyjęty. Do nowego zarządu weszli pp.: inż. *Smoliński,* inst. *Maćkowska,* inż. *Pasternak,* por. pil. *Stabłewski,* komis. *Wec,* inż. *Ostrowski i Gruszka.*

Walne zebranie K. S. T. wykazało dobitnie wzrastającą *popularyzację sportu szybowcowego,* który staje się coraz poważniejszem przedszkolem lotnictwa silnikowego. Pierwszy etap pracy pełnej zapału, inicjatywy i entuzjazmu dla szybownictwa polskiego — *Koło Szybowcowe w Toruniu zakończyło szczęśliwie, mając za sobą piękny dorobek.*

Reemigranci i optanci utworzyli w Toruniu jednolitą organizację

W połowie bieżącego miesiąca odbyło się w Toruniu w lokalu p. Lewandowskiego przy ul. Kopernika 28 *zebranie ogólne toruńskiego oddziału Związku Reemigrantów i Optantów Rzeczypospolitej Polskiej,* którego przedmiotem było połączenie dwóch istniejących na terenie miasta Torunia Kół *w jednolitą organizację.*

Po załatwieniu szeregu spraw natury wewnętrznej, udzielono głosu sekretarzowi Zarządu Głównego *Stróżyńskiemu,* który w krótkim referacie przedstawił cel istnienia organizacji Reemigrantów i Optantów i w końcu wezwał obecnych do utworzenia w Toruniu jednolitego związku.

Wywody prelegenta wywołały dłuższą dyskusję, po której przystąpiono do wyboru jednolitego zarządu na okręg toruński. W skład tego zarządu wchodzą pp.: *Wolny* jako prezes i *Józwowicz, Domański, Tomczak, Krygier, Pawlikowski* i *Knieć* jako członkowie zarządu.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: *Błaszczyka* jako przewodniczącego i *Misiaczyka* i *Jądra* jako asesorów. Do sądu honorowego weszli pp.: *Wiśniewski* jako przewodniczący i *Wronecki* i *Przygoda* jako asesorzy.

W dalszym ciągu obrad prezes p. Wolny zapewnił obecnych, że zarząd będzie usilnie pracował nad konsolidacją wewnętrzną nowej organizacji.

Na zakończenie obrad wzniesiono okrzyki na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, Jej Prezydenta oraz na cześć Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i Pana Wojewody Pomorskiego Kirtiklisa.

Z miasta

— **Święcone w szkole powszechnej nr. 10.** Koło Opieki Rodzicielskiej przy szkole powszechnej nr. 10 w Toruniu, przy współudziale ks. Węgielewskiego i grona nauczycielskiego, z p. Widomskim, kierownikiem szkoły na czele, urządziło w dniu 27 bm. święcone dla 120 najbiedniejszych dzieci szkoły. Po szeregu okolicznościowych przemówieniach, ks. Węgielewski dokonał poświęcenia darów. Dzieci otrzymały strucle, wędliny, jajka itp. wiktuały. — Wszystkim ofiarodawcom, którzy swemi darami przyczynili się do zaopatrzenia najbiedniejszej dziatwy, zarząd Opieki Rodzicielskiej składa jaknajserdeczniejsze „Bóg zapłać".

— **Z Komitetu Miejskiego Przyjaciół Zw. Strzeleckiego.** Miejski Komitet Przyjaciół Zw. Strzeleckiego podaje do publicznej wiadomości, że biuro Komitetu znajduje się przy ulicy Piekary 37-39 1 piętro tel. 150 i jest czynne we wtorki i czwartki od godziny 18—20. We wszelkich sprawach dot. Komitetu Przyjaciół Związku Strzeleckiego należy zwracać się do biura w wyżej oznaczonych dniach i godzinach. Również składki członkowskie można uiszczać w biurze Komitetu.

— **Oddział „Orbisu" w Toruniu.** Z dniem 1 kwietnia br. w odrestaurowanym lokalu przy ul. Szerokiej 1-3 otwarty zostanie oddział Polskiego Biura Podróży „Orbis" z prawem sprzedaży biletów kolejowych po cenach urzędowych.

— **Płód ludzki w rurach kanalizacyjnych.** We wtorek, 27 bm. w sieci kanalizyjnej, u wylotu rur ustępowych, w hotelu Pod Trzema Koronami w Toruniu znaleziono płód ludzki, liczący około 6 miesięcy. Władze śledcze prowadzą dochodzenia celem wykrycia sprawczyni spędzenia płodu.

— **Czyje klucze?** W ubiegły wtorek znaleziono przy ulicy Żeglarskiej w Toruniu 8 kluczy, które przesłano do biura znalezionych rzeczy, znajdującego się w Magistracie.

Krwawy popis młodych „wryczowców"

Gorszące awantury pupilów „hetmana" wojackiego w Wielu

Dnia 21 bm. odbywały się kolejne wykłady oświatowe dla członków placówki Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Wielu pow. chojnickiego, zorganizowane przez **patrona tej placówki oraz miejscowego proboszcza osławionego ks. Józefa Wryczę.** Tegoż dnia po skończonych wykładach o godz. 21 wracający członkowie SMP. po drodze do domu zaczepiali bezbronne kobiety i dziewczęta, przyczem rzucali pod ich adresem różne nieprzyzwoite wyzwiska. Niektórzy z napastników rzucali pod adresem kobiet wyrazy wprost niecenzuralne.

Skutkiem powstałego zbiegowiska i tumultu doszło do poważniejszych awantur, przyczem z pośród tłumu wyłoniły się **dwie grupy, jedna składająca się z członków SMP. zamieszkałych w Wielu, druga zaś zamieszkałych w Górkach powiatu chojnickiego.**

Pomiędzy temi grupami doszło do gwałtownej **bójki,** w wyniku której członek S. M. P. **Stanisław Jarząbek z Górek ugodził członka SMP. i Ochotniczej Straży Pożarnej Alojzego Knutha z Wiela nożem w pierś.**

Poważnie rannemu Knuthowi udzielił pierwszej pomocy lekarskiej **dr. Kobyliński z Brus,** przyczem stwierdził u rannego **stan groźny.**

Po tym tragicznym wypadku wśród mieszkańców Wiela zapanowała konsternacja, a niektórzy zwolennicy Stronnictwa Narodowego, niewątpliwie w celu złagodzenia wrażenia i odwrócenia uwagi opinji publicznej od tego przykrego i gorszącego zajścia, kolportowali pogłoski, iż napadu na członków SMP. dokonali nie ich koledzy, lecz członkowie Zw. Strzeleckiego. W ten sposób zresztą zwykle czynniki „narodowe" usiłują przekręcić niemiłe dla nich fakty. Podjęte niezwłoczne dochodzenia ze strony organów P. P. wykazały jednak w całej rozciągłości **istotny stan rzeczy,** zgodny z tem, co wyżej podaliśmy. Sprawę skierowano do **prokuratora przy S. O. w Chojnicach.**

Zaznaczyć należy, iż ks. prob. Wrycza, **jako moralnie odpowiedzialny za organizację SMP. na terenie parafji wielewskiej** poczynił kroki, aby nie dopuścić do rozgłoszenia **we właściwem świetle faktu tego zajścia w prasie pomorskiej.**

Charakterystyczne jest, iż w dniu 24 b. m. ukazała się w „Dzienniku Pomorskim" w Chojnicach korespondencja z Wiela p. t. „Napad i pobicie", w której wspomina się o „urządzonym odczycie dla młodzieży i członków SMP.", poczem nawiasem nadmienia się, że na wracającą z odczytu młodzież z Górek „napadła grupa łobuzów z Wiela" oraz że w wyniku bójki jednego z napastników — Alojzego Knutha z Wiela uderzono ostrem narzędziem w pierś". Podobnie naświetliło sprawę „Słowo Pom." w nr. 70 z dnia 27 bm. Ani słowem jednak nie wspomniano o tem, że **SMP. w Wielu jest organizacją, którą „opiekuje się" ks. Wrycza** i że jego to pupile **byli uczestnikami tego hańbiącego dobre imię miejscowej młodzieży zajścia.**

Posiew „hetmana" wojackiego wydaje zaiste aż nazbyt bujny plon....

Giełdy

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg. Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Żyto	14,50—14,75
usposobienie: spokojne	
Pszenica	17,00—17,25
usposobienie: spokojne	
Jęczmień browarowy	14,50—15,50
Jęczmień przem.	13,50—13,75
Owies	11,50—12,00
Mąka żytnia 65 proc wł. worka	21,00—22,00
Mąka żytnia 60 proc. wł. worka	
usposobienie: spokojne	
Mąka pszenna 65 proc. wł. worka	26,75—29,50
usposobienie: spokojne	
Otręby żytnie	10,00—10,50
Otręby pszenne	10,50—11,00
Otręby pszenne grube	11,50—12,00
Rzepak	42,00—44,00
Rzepik zimowy	42,00—44,00
Mak niebieski	42,00—48,00
Gorczyca	32,00—34,00
Siemię lniane	50,00—55,00
Peluszka	12,00—13,00
Wyka	12,50—13,50
Groch Victoria	24,00—27,50
Groch Folgera	17,00—19,00
Koniczyna żółta, odłuszczona	90,00—110,00
Ziemniaki jadalne	3,50— 4,00
Makuch lniany	20,00—21,00
Makuch rzepakowy	14,50—15,50
Makuch słonecznikowy	15,00—16,00

Ogólne usposobienie: spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

1017 ton w tem 317 ton żyta, 100 ton pszenicy, 200 ton jęczm. przem., 55 ton owsa, 45 ton mąki żytniej, 61 ton mąki pszen., 30 ton otrąb żytnich, 55 ton otrąb pszennych, 15 ton otrąb jęczm., 15 ton grochu Wiktorja, 16 ton grochu Folgera, 10 ton grochu polnego, 12 ton wyki, 10 ton peluszki, 9 ton nasion, 21 ton mieszanki, 15 ton ziemniaków jadaln., 15 ton łubinu nieb.

Ogólny obrót 1067,9 ton.

Bydgoszcz, dnia 28. III 1934 r.

Warszawskie notowania walutowe

z dnia 28. III. 1934 r.

DEWIZY.

Belgja	123,85—124,16
Bukareszt	
Gdańsk	172,80—173,23
Holandja	357,55—358,45
Kopenhaga	121,06—121,66
Londyn	27,11—27,24
Nowy Jork	5,31—5,34
Nowy Jork telegr.	5,31¼—5,34
Oslo	
Paryż	34,95—35,04
Praga	22,04—22,09

Programy radjowe

CZWARTEK, 29 MARCA 1934 R.

Radjostacja Warszawska.

7,00 Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 7,05 Gimnastyka. 7,25 Muzyka poranna (płyty). 11,57 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12,05 Muzyka popul. (płyty). 15,40 Koncert w wyk. H. Weybergowej (śpiew) i Br. Rutkowskiego (organy). Przy fort. prof. L. Urstein. 16,40 Odczyt p. t. „Matka Celina Borzęcka, służebnica woli Bożej", wygłosi p. I. Gombrowicz. 16,55 Audycja pasyjna. I. „Gorzkie Żale" w ukł. Br. Rutkowskiego i E. Wiercińskiego. Wyk.: E. Kunina, Z. Mysłakowska, M. Wiercińska, E. Dobrowolski, E. Wierciński oraz Instytut „Reduty". II. „Siedem Słów". Oratorjum z pocz. XVII w. H. Schütza w wyk. solistów, chóru i ork. pod dyr. Br. Rutkowskiego. 18,20 Transm. słuchowiska z Wilna.

PIĄTEK, DNIA 30 MARCA 1934 R.

7,20 Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 7,05 Gimnastyka. 7,20 Muzyka poranna (płyty). 12,55 Dziennik południowy. 15,40 Muzyka z płyt Beethoven. 15,50 Kazanie na tem. „Śmierć Chrystusowa" — wygłosi ks. prałat dr. Tad. Jachimowski. 16,10—16,40 Utwory religijne Stan. Moniuszki w wyk. chóru I Miejskiego Koła Śpiewaczego i ork. smyczkowej P. R. pod dyr. T. Czudowskiego z udz. J. Korolkiewicza (baryton). 16,40 „Przegląd wydawnictw". 16,55 Koncert w wyk. ork. symf. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego. 17,35 Śpiewy religijne w wyk. chóru „Lutnia Warszawska" pod dyr. P. Maszyńskiego. 17,50 Pogadanka rolnicza. 18,00 Odczyt p. t. „Męka Pańska w sztuce", wygłosi dr. J. Puciata-Pawłowska. 18,20 Transkrypcje L. Stokowskiego utworów J. S. Bacha (płyty). 20,00 „Myśli wybrane". 20.02 „Rozmyślanie Męki Pańskiej". Audycja religijna. Wyk.: H. Azarewiczówna (sopr.) i S. Witas (tenor). Harmonjum — E. Langer. Chór Świętokrzyski pod dyr. J. Maklakiewicza. W przerwie prelekcję o Męce Pańskiej wygłosi ks. superior J. Lorek, proboszcz parafji św. Krzyża. W przerwie Rozmyślania wielkopiątkowe wygłosi Artur Górski (Felj. lit.). 22,00 Słuch. p. t. „Św. Franciszek z Asyżu" pg. T. Sygietyńskiego. 22,40 Muzyka religijna (płyty).

Na tropie wielkiej szajki fałszerzy monet

Zorganizowana sieć kolportażu na całem Pomorzu — Czterech osobników już aresztowano

W ostatnim czasie na Pomorzu, szczególnie po wioskach, jeździ kilku osobników na rowerach którzy **puszczają w obieg fałszywe monety** 10, 5 i 2-złotowe, czyniąc to przeważnie w miejscowych sklepach.

Dnia 3 bm. w Zalesiu pow. Chojnice ujęto w czasie pościgu jednego z nich, niejakiego Stanisława Dryjańskiego, lat 31 pochodzącego z Bydgoszczy, Dryjański uciekając rzucił do **stawu zawiniątko,** w którem — jak się okazało po jego wydobyciu — były **monety fałszywe:** 10, 5 i 2-złotowe, razem na sumę 637 złotych. Drugi osobnik, Juljan Buchowski z Bydgoszczy zbiegł lecz dnia 5 bm. został również ujęty.

W toku dalszego pościgu ujęto jeszcze Feliksa Wójcika z Bydgoszczy i Mieczysława Krausego z Tczewa, którzy byli wspólnikami poprzednich dwóch. Wszyscy oni tworzyli dobrze zorganizowaną szajkę kolporterów fałszywych monet, trudną do ujęcia, gdyż przy użyciu rowerów szybko przenosili się z miejscowości do miejscowości. Aresztowani dotychczas do winy się nie przyznają i nie chcą zdradzić dalszych swych wspólników, których — jak ustalono — jest więcej

Władze śledcze upraszają wszystkich tych, którzy już zetknęli się z kolporterami falsyfikatów monet, lub w przyszłości zetkną się, względnie o tem coś słyszeli, **aby zgłosili swe wiadomości do najbliższej jednostki policyjnej** a nadto starali się, przyczynić do ujęcia kolporterów.

Miejskie Zakłady Elektryczne
w Gdyni

podają do wiadomości, że z powodu zamknięcia roku sprawozdawczego

biura zakładów zamknięte będą

w dniach: 29, 30 i 31 marca br.

z wyjątkiem sklepu

który czynny będzie normalnie.

Wpłaty uskuteczniać można na nasze rachunki w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Gdyni, w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Banku Zachodnim lub w P. K. O. Nr. 213.266. (1410

KONIAKI-LIKIERY

B. KASPROWICZA z GNIEZNA

Bachmat — Soplica — Rezektorium

przodują zawsze i wszędzie

Wielki wybór win, wódek i likierów

poleca najtaniej 1358

JAN MENDLIKOWSKI

HANDEL WIN I WÓDEK

Gdynia, ul. Świętojańska 96, telefon 18-75.

---

klisze do druku

kreskowe i siatkowe
z rysunku i fotografji
projekty reklam
wykonuje tanio i starannie

Z. Chojnicki

Toruń Św. Jakóba 7

Szynki i kiełbasy na święconkę

w najlepszej jakości i po cenach niskich z firmy

FRANCISZEK MANIKOWSKI

FABRYKA WYROBÓW MIĘSNYCH

ul. J. Wybickiego 28 **GRUDZIĄDZ** Telefon nr. 239

Filja: ul. Mickiewicza 29. Telefon nr. 459, ul. Toruńska 16, Telefon nr. 438.

UCHWAŁA. Postępowanie upadłościowe co do majątku firmy Bydgoska Grafika właśc. Józef Stefanowicz w Bydgoszczy, zastanawia się albowiem brak masy wystarczającej na pokrycie kosztów postępowania (§ 204 ord. konk.). Zl. 405-8.

Bydgoszcz, dnia 21 listopada 1933 r. 1460

8 N 36/29. **Sąd Grodzki.**

Mamy zaszczyt zawiadomić, że w dniu 28 marca 1934 r. odbył się nasz ślub.

Inż. dypl. STEFAN BOROWICZ

z żoną

LOTKĄ z domu TETZLAFF

Gdańsk, Grenadiergasse 6. 1463

Km. L. 515/34. 1470

PRZETARG.

30 marca godzina 12 sprzedaję przy **ul. Szerokiej** przymusowym przetargiem za gotówkę: **fortepian.**

(—) **Brunon Duplicki,** Komornik Sądu Grodzkiego w Toruniu, ul. Łazienna 1, rewiru III.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W środę, dnia 11 kwietnia br. o godz. 10-tej rano sprzedawać się będzie w składnicy I. Urzędu Skarbowego w Grudziądzu przy Placu 23 Stycznia 8/10 — 1700 par śniegowców damskich. Bliższe szczegóły w ogłoszeniu na tablicy urzędowej.

I. Urząd Skarbowy w Grudziądzu.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 14 kwietnia br. o godz. 10-tej sprzedawać się będzie **w Grudziądzu** przy ul. Wenckiego 8/10 — 110 parników S. D. po 40—100 l., 8 szt. siewników S. N. i 12.000 kg. śrub różnego gatunku. Niezbędnych wyjaśnień udziela I. Urząd Skarbowy w Grudziądzu.

I. Urząd Skarbowy w Grudziądzu.

MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ WALK ZAPAŚNICZYCH

w Hali Targowej w Gdańsku 452

W czwartek, dnia 29 III. 34.

walczą następujące pary: Nowy przybyły mistrz świata **Aleksander Garkawienko,** Warszawa — **Coburg** następnie 3 walki decydujące: **Pooshoff — Miazio, Luppa — Grabowski, Stibor — Siegfried.**

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział B pod nr. 242 przy firmie: Kompanja Handlu Zamorskiego, Spółka Akcyjna w Gdyni, dnia 23 lutego 1934 dopisano, iż Dr. Wojciechowi Biesiadeckiemu w Warszawie udzielono prokury. 1458

Zl. 275. **Sąd Grodzki w Gdyni.**

W sprawie upadłości firmy Józef Schwarz, Hurtownia Rur i Żelaza, Sp. z o. o. w Gdyni, wyznacza się termin do podziału końcowego na dzień 28 kwietnia 1934, godzina 10, pokój 33.

7 N 7/31. **Sąd Grodzki w Gdyni.**

Zl. 274. 1457

Ładny dom

wilka, duży ogród owocowo-warzywny, natychmiast do objęcia, cena przystępna. Lubomska, Toruń, ul. Grudziądzka 87. 1451

NAJTANIEJ

bławaty wszelką bieliznę galanterję

1444

w nowo otwartym składzie

Paweł Składanowski

Toruń, Stary Rynek obok firmy Tarrey.

Zakład optyczny

Oskar Meyer właśc. **Jasieńska i Zeller**

zał. 1899 **Bydgoszcz, ul. Gdańska nr. 21.** tel. 13-89

Sumienne wykonanie wszystkich okularów.

Fachowa i rzetelna obsługa. 8075

Ogłoszenie

Z dniem 1 kwietnia 1934 r. obowiązywać będą poniżej wyszczególnione ceny za bilety miesięczne:

a) bilet imienny miesięczny na **nieograniczoną** ilość przejazdów dziennie . . . . . 16,— zł. dawniej 20,— zł.

b) bilet imienny miesięczny dla młodzieży szkolnej na **nieograniczoną** ilość przejazdów dziennie . . . . 5,— zł. dawniej 6,50 zł.

c) bilet imienny miesięczny dla dorosłych na **dwukrotny** przejazd dziennie . . . 6,50 zł.

d) bilet imienny miesięczny dla młodzieży szkolnej na **dwukrotny** przejazd dziennie . 3,50 zł.

Bilety nabywać można w biurze Tramwajów przy ul. Emila Warmińskiego nr. 8 (pokój 2) w czasie od godz. 8—15, względnie w Bydgoskim Oddziale Polskiego Biura Podróży „ORBIS“ (w Bydgoskim Domu Towarowym, róg ul. Gdańskiej i Dworcowej) w czasie od godz. 8 min. 30 do 13 i od godz. 15 do 18.

Zarząd Miejski w Bydgoszczy — Tramwaje.

Zl. 406-8.

Zgubiono

poświadczenie jazdy motocykl.. wykaz osobisty, kartę rowerową na nazwisko Zygfryd Holtfreter, co niniejszem unieważniam. Grudziądz

---

Ubikacje

nadające się na składnice, stolarnie, ślusarnie. Grudziądz, ul. Mickiewicza. Zgłoszenia, Chełmińska 5, m. 3.

Radjo

3-lampowe nowe korzystnie sprzedam. Grudziądz, ul. Trynkowa 10, m. 1.

Ondulacja

manicure, dobre wykonanie Grudziądz, Dworcowa 37, K. Kwiatkowski.

3-pokojowe

mieszkanie z przynależnościami wynajmę zaraz. Czynsz z góry. Oferty do „Dnia Pom.“ Toruń.

Sklep cukierków

korzystnie sprzedam. Oferty do Administracji „Dnia Grudziądzkiego“. 1382

ZOBACZ „KIERMASZ“

Toruń, Szczytna, narożnik Szerokiej, tysiące artykułów za bezcen 8796

Konfekcja robocza

najtaniej 219

E. MELERSKI

Toruń, Szewska 12, róg St. Rynku. **CZAPKI.**

Pracownię kapeluszy damskich

Stary Rynek 24, I. **przeniosłam** do składu kapeluszy Toruń, **Szeroka 5.**

477 **Steinbach**

dawn. Słodowiczówna

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

LEKCYJ

francuskiego, angielskiego, niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukiennicza 4. Toruń 7746

Służąca

do wszystkiego z praniem i gotowaniem — samodzielna od zaraz. Piekarnia — Cukiernia. Toruń, Kopernika 25. 1446

Pensję miesięczną

zapewniamy **energicznym osobom**

Informacyj udziela T-wo Bankowe w Grodnie, ul. Hoovera 9. 772

PIWA OKOCIMSKIE

marcowe
świętojańskie
porter

poleca

REPREZENTACJA BROWARU JANA GÖTZA

A. FREINING, TORUŃ,

Podmurna 58/60 Tel. 334

Obrączki ślubne

zegary, zegarki, biżuterję

Wielki wybór. Niskie ceny. Poleca

Edmund Lewegłowski

mistrz zegarmistrzowski Toruń, Mostowa 34. Własny warsztat reparacyjny. 1162

Na święta

mąkę po zniżonych cenach,

cukier funt 0,68

poleca nowopowstały chrześcijański „Skład Mąki“, Toruń, ul. Szczytna 17. 1156

Plac

od dworca 10 minut, na willę, cudownie położony 965 m^2 sprzedam. Oferty „Wyjątkowe miejsce“ do „Gazety Morskiej“ Szkolna 10. w Gdyni. 1166

„WAFIOS“

maszynę do czworokątnych siatek drucianych do ogrodzeń, prawie nową, półautomatyczną oraz do karbowania drutu sprzedam. Oferty „55%“ do „Gazety Morskiej“ Gdynia, Szkolna.

Na kryzys musi być **tanio a dobrze** więc

czekolady

i wszelkie słodycze od

T. Łęgowskiego

Toruń, Szeroka 4. 1228

Koniaki Likiery Wódki

na święta poleca

„Hungaria“

Toruń, Prosta 19. 1315

Dbaj o zdrowie!

Dobry i zdrowy

Obiad

to podstawa każdego pracującego człowieka

wobec tego

nie licz się z 20 groszamy i nie jadaj w podrzędnych jadłodajniach prywatnych

tylko

w Restauracji która ma rozgłos dobrej i zdrowej kuchni

w „Hungarji“

Toruń, Prosta 19.

Dbaj o zdrowie!!! 1316.

---

3 ubikacje

nadające się na biuro względnie inne przedsiębiorstwo od zaraz do wynajęcia. Templin, Toruń, ul. Szeroka 32. 1206

Czy Panie wiedzą!

że damskie pończoszki, bieliznę oraz wszelkie inne artykuły najtaniej kupuje się w **Bazarze Toruńskim,** Toruń. 1301

Kapelusze damskie

eleganckie najnowsze kupuje się tylko w firmie

Lubomska, Toruń

Szeroka 2. 1304

Anodówki

fabrykacji świeżej, w cenie
za 100 wolt zł 11.50
„ 120 „ „ 13.50
„ 150 „ „ 17.—

poleca na święta

Z. Gonczerzewicz

Toruń. Mostowa 15. (1383

Płaszcze damskie

i dla dziewcząt w najmodniejszych fasonach i kolorach

Bluzki Spódniczki Pulowery Swetry

w olbrzymim wyborze po cenach najniższych

BAZAR TORUŃSKI

dawn. Czesław Buza

Toruń, W. Garbary. 1391

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu

Firany, obrusy, chodniki, pokrowce gobeliny

Póki zapas starczy

W. KOTLIŃSKI

magazyn bławatów

Toruń, Szeroka 23. 1395

Kupię wilka

1—2 letn., ostrego. Toruń, Słowackiego 6. 1468

Stare wina

gronowe i krajowe na święta poleca

„HUNGARIA“

specjalny skład win. Toruń, Prosta 19, tel. 125. 1314

Na święta

po zniżonej cenie

opłatki do mazurków	szt.	10 gr
andruty paczka . . .		65 „
skórka pomarańcz.	1/4 kg	70 „
cykata	1/4 „	80 „
czekolada w bloku	1/4 „	45 „
sułtanki	1/4 „	45 „
migdały	1/4 „	1 zł
orzechy łuskane .	1/4 „	90 gr
figi paczka duża .		50 „
daktyle na wagę. .	1/4 „	75 „

Wielki wybór bombonier, jajek czekoladą napełnian., cukierki, czekolady po cenach fabrycznych poleca

Edmund Szymański

Toruń, Szeroka 42, telef. 27

Przy zwrocie bonów kasowych na zł 15.— otrzyma każdy **bezpłatnie** filiżankę z podstawką z czeskiej porcelany. Przy płaceniu proszę żądać bonu kasowego. 1469

Jadalkę

c ;żko-dębową, artystyczne wykonanie, 1110

Pianino

krzyżowe, sprzedam. Toruń Kazim. Jagiellończyka 8 — drugie wejście parter prawo

---

Telegramy

Z ostatniej chwili

Dodatki służbowe dla zawodowych wojskowych

Uchwały Rady Ministrów

(o) **Warszawa**, 29. 3. (tel. wł.). Rada Ministrów, na wniosek p. Ministra Spraw Wojskowych uchwaliła **dodatki służbowe dla wojska.**

Dodatki te przysługiwać będą pełniącym służbę czynną oficerom zawodowym, oficerom rez. powołanym do służby czynnej przed mianowaniem ich oficerami zawodowemi, oficerom rezerwy, powołanym do służby w razie wojny lub mobilizacji, a także chorążym, podoficerom i zawodowym szeregowym.

Wysokość dodatku dla oficerów ustalona jest zależnie od zakresu pracy, bez względu na posiadany stopień i waha się od 3.000 zł. do 75 zł. miesięcznie. Poszczególne stanowiska służbowe do dodatków o odpodniej wysokości zalicza Minister Spraw Wojskowych. **Wysokość dodatku dla chorążych, podoficerów i szeregowych zawodowych waha się od 35 do 13 zł. miesięcznie**, w zależności od posiadanego w rzeczywistości stopnia.

Uchwała ta obowiązuje od 1 lutego 1934 roku z tem, że kwoty wypłacane dotychczas z tytułu dodatku służbowego, zaliczone będą na poczet należności, o ile dotąd ktoś pobierał wyższy dodatek służbowy, **nadpłaty nie będą podlegały zwrotowi.**

Ponadto Rada Ministrów uchwaliła szereg wniosków p. Ministra Spraw Wojskowych, wprowadzających dodatki ćwiczebne dla wojska i marynarki, dodatki dla podoficerów i szeregowych żandarmerji, premje aeronautyczne, dodatki techniczne, dodatki za zaokrętowanie, dodatki lokalne, dodatki za nauczanie w szkołach wojskowych, dodatki na ubrania cywilne dla marynarki, dodatki za nurkowanie oraz dodatki przeciwgazowe.

200 delegatów z całej Polski

na zjeździe Towarzystwa Nauczycieli Szkół Srednich i Wyższych

Warszawa, 29. 3. (PAT). Wczoraj rozpoczęły się w Warszawie **obrady 14-go walnego zgromadzenia delegatów Towarzystwa Nauczycieli Szkół średnich i Wyższych.** Na zjazd przybyło przeszło **200 delegatów.**

Po nabożeństwie w kościele OO. Kapucynów delegaci, przedstawiciele Ministerstwa WR. i OP., rektorzy wyższych uczelni i zaproszeni goście — zebrali się w gmachu Państw. Gimnazjum im. Czackiego.

Obrady zagaił prof. **Władysław Grabski** przemówieniem, w którem zaznaczył, że obecne **walne zgromadzenie ma charakter podwójnie jubileuszowy.** Zbiega się bowiem w tym roku 50-lecie od założenia towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie oraz 15-lecie od zjednoczenia tego towarzystwa ze stowarzyszeniem nauczycielstwa polskiego na terenie byłego Królestwa Polskiego. Mówca zaznaczył, że zarząd **jednak nie zorganizował uroczystego jubileuszu wobec ciężkiego okresu krytycznego, jaki nauczycielstwo polskie wraz z całą Polską przeżywa.** Dalej prof. Grabski omówił prace towarzystwa oraz owocną współpracę towarzystwa z Ministerstwem WR. i OP. W zakończeniu przemówienia prezes Grabski wezwał obecnych do uczczenia przez powstanie zmarłych członków towarzystwa, wreszcie **zaproponował wysłanie depesz do p. Prezydenta Rzplitej i p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.**

Zkolei zabrał głos przedstawiciel Min. WR. i OP. naczelnik wydziału szkół średnich p. **Włodzimierz Gałecki**, który złożył życzenia zjazdowi najpomyślniejszych obrad dla szkoły polskiej.

Następnie prof. uniwersytetu warszawskiego **dr. Łempicki** wygłosił odczyt pod tytułem: „**Zagadnienie inteligencji**". Na tem obrady przedpołudniowe zostały zakończone. Po południu zarząd główny złożył sprawozdanie z działalności za ubiegły okres oraz odbywała się dyskusja nad tem sprawozdaniem.

Macki szpiegowskie nad Czechosłowacją

Aresztowanie 20 emigrantów z Niemiec

Praga, 29. 3. (PAT). Policja tutejsza wpadła na **trop szeroko rozgałęzionej afery szpiegowskiej. Dotychczas aresztowano ponad 20 osób.** Według doniesień paru pism wieczornych, które z powodu tej wiadomości uległy konfiskacie, chodzi **o szpiegostwo przedewszystkiem w lotnictwie i obronie przeciwgazowej na korzyść Niemiec i Sowietów, uprawiane** przez rzekomych **emigrantów niemieckich.**

Samuel Insull

chce zostać obywatelem... Monaco

Londyn, 29. 3. (PAT). Samuel Insull znowu znikł w sposób tajemniczy. Przypuszczają, **że na wyspie Rodos przesiadł się on na inny statek.** Pogłoski twierdzą, że Insull zamierza na statku, którego nazwa trzymana jest w tajemnicy, **przeszmuglować się do Monte Carlo i zostać obywatelem Monaco.**

Stambuł, 29. 3. (PAT). W dniu wczorajszym statek „Maiotis", na którym Samuel Insull, znany aferzysta amerykański dokonał swojej ucieczki, przepłynął przez Dardanele i kieruje się w stronę jednego z portów rumuńskich.

Kara śmierci

za zamach na życie Aleksandra Jugosłowiańskiego

Białogród, 29. 3. (PAT). W dniu wczorajszym zapadł tu **wyrok w sprawie trzech oskarżonych o usiłowanie dokonania zamachu na króla Aleksandra** w dn. 22 grudnia roku ub. Wszyscy trzej oskarżeni **skazani zostali na śmierć.**

Znieważenie „świętej krowy"

powodem krwawych zamieszek w Indjach

Lucknow, 29. 3. PAT). W świętem mieście Hindusów Aymdhya **wynikły poważne zamieszki między ludnością muzułmańską a hinduską.** W czasie zajść **trzy osoby zostały zabite a 12 rannych. Tłum zniszczył 3 meczety i podpalił wiele** domów. Rozruchy wynikły wskutek **znieważenia „świętej krowy".**

Rok przymusowej pracy na roli

po ukończeniu szkoły powszechnej

Berlin, 29. 3. (PAT). Pruskie ministerstwo szkolnictwa wydało ustawę, według której młodzież, opuszczająca szkołę powszechną **będzie musiała spędzić przymusowo rok na pracy na roli.** Z miarodajnych kół donoszą, że rok ten nie jest przedłużeniem ustawowego roku szkolnego i dlatego **ma być przeprowadzony pod specjalnym nadzorem.**

Częściowa zniżka taryfy pocztowej

Warszawa, 29. 3. PAT). Rozporządzenie p. Ministra Poczt i Telegr. z dn. 24 lutego br. w sprawie **zmiany taryfy pocztowej** wprowadza z dn. 1 kwietnia 1934 r. zniżkę w dziale opłat za świadczenia dodatkowe w obrocie wewnętrznym. M. in. **obniżona została stawka za polecenie przesyłek listowych z 50 gr. do 30 gr.** oraz stawka za nadawanie przesyłki rejestrowanej lub przekazu telegraficznego poza godzinami urzędowemi również z 50 gr. do 30 gr. Zniżki innych pozycyj wahają się od 20 do 40 gr.

Po kilkumiesięcznem więzieniu

Nagły zgon dyrektora firmy Dr. Roman Maj

Poznań, 29. 3. (PAT). W środę zmarł nagle na udar serca dr. Andrzej Rozmiarek, były dyrektor firmy dr. Roman Maj. Swojego czasu donosiliśmy, że dr. Rozmiarek w związku z niedokładnościami w firmie został uwięziony pod zarzutem nieprawidłowej gospodarki i dopiero po kilku miesiącach został zwolniony za kaucją.

III Międzynarodowa rada łowiecka i pokaz trofeów myśliwskich

(o) **Warszawa, 29. 3. (tel. wł.).** Od 18 do 21 kwietnia, jak już donosiliśmy, odbędzie się w Warszawie **III Międzynarodowa rada łowiecka.** Zainteresowanie obradami jest b. duże, to też spodziewany jest znaczny napływ cudzoziemców, którzy przyjadą do Polski również dla obejrzenia **pokazu trofeów myśliwskich**, organizowanego z okazji zjazdu międzynarodowej rady łowieckiej w tym samym czasie w Warszawie.

Romantyczne przygody młodocianej przestępczyni

przed sądem okręgowym w Poznaniu

Poznań, 29. 3. (PAT). Wczoraj w poznańskim sądzie okręgowym odbył się **proces 17-letniej Marceli Bryckiej, pracującej w firmie** Nowacki, w której przed świętami Bożego Narodzenia **sprzeniewierzyła około 3000 zł, poczem zbiegła i po kilku tygodniach została zaaresztowana pod Warszawą.** Sprawa ta ze względu na młodociany wiek przestępczyni i romantyczny podkład przygód wywołała swojego czasu w Poznaniu duże wrażenie. Rozprawa ze względu na drastyczne momenty toczyła się przy drzwiach zamkniętych.

W wyniku procesu sąd wydał **wyrok uniewinniający pod warunkiem, że w czasie najbliższych lat Brycka nie popełni żadnego przestępstwa**, w przeciwnym bowiem razie kara zostanie jej wymierzona równie i za to przestępstwo, za które dziś odpowiadała.

Stosunki polsko-angielskie zacieśniają się

Przyjęcie w Londynie na cześć wiceministra Koca

Londyn, 29. 3. (PAT). Rząd angielski wydał wczoraj **na cześć bawiącego tu wiceministra skarbu Koca śniadanie**, w którem ponadto wzięli udział towarzyszący ministrowi Kocowi wiceminister komunikacji **Piasecki**, dyrektor **Nowak**, dyrektor **Uchmiat**, radca ambasady polskiej **Orłowski**, radca **Zbijewski** i radca Ministerstwa Skarbu **Ruciński.**

Rząd angielski reprezentował podsekretarz spraw handlu zagranicznego **Colvill.**

Po toaście na cześć króla Jerzego i Prezydenta Rzplitej Ignacego Mościckiego, **podsekr. stanu Colvill** zwrócił się do p. wicemin. Koca **z serdecznem przemówieniem**, podkreślając radość, z jaką może **powitać go w imieniu rządu brytyjskiego jako gościa w Londynie.** Mówca zwrócił dalej uwagę na pobyt brytyjskiej delegacji przemysłowców w Polsce i zaznaczył, że ze sprawozdania, złożonego mu przez delegację przekonał się, jak **Polska ściśle związana jest z całym europejskim systemem gospodarczym.** Colvill wyraził przekonanie, że prace delegacji przemysłowców brytyjskich w Polsce okażą właściwe rezultaty, gdy dojdzie się do mających się wkrótce rozpocząć rokowań handlowych między obu rządami.

W odpowiedzi p. **wiceminister Koc** podziękował za okazaną mu gościnność i podkreślił swoją radość, że **stosunki angielsko-polskie uległy w ostatnich czasach dalszemu zacieśnieniu.** P. wicemin. Koc wyraził nadzieję, że zbliżenie to postępować będzie w miarę dalszego wzajemnego poznawania się obu krajów. „Polska — zaznaczył mówca — czyni wysiłki i czynić je będzie w celu utrzymania równowagi gospodarczej wewnątrz kraju i w stosunku z zagranicą mogąc w ten sposób wnieść element ustabilizowania do współżycia narodów". P. wiceminister dał wyraz swojemu wrażeniu, że **prace Polski w tym kierunku zostały zrozumiane i dlatego należy się spodziewać, że wpłynie to na dalsze zacieśnienie się stosunków.**

Z okazji śniadania biorący w nim udział reprezentanci obu rządów mieli możność szczegółowego omówienia **bieżących stosunków gospodarczych angielsko-polskich.**

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-łamowej . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . 1.00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł — w tekście . . . . . 0.50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersz m/m na stronie 7-łamowej . . . . . 15 fen.
" " " " 4-łamowej . . . . . 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . . 10 fen.
Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Moniuszki 25. m. 1.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9)
Redaktor odpowiedzialny „Dnia Kujawskiego" Stanisław Nikiel Inowrocław, ul. Solankowa 4.
Redaktor odpowiedz. za Tczew: Jerzy Kruszewski, Tczew, Kościuszki 1.
Redaktor odpow. za Kościerzynę: Józef Tkaczyk, Kościerzyna, Wilsona 33.
Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski", „Gazeta Gdańska" „Gazeta Morska", „Gazeta Mogileńska", „Dzień Bydgoski", „Dzień Grudziądzki", „Dzień Kujawski", „Dzień Kaszubski"
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi:
w ekspedycji miejscowych agencyj . . . . 2.50 zł
z odnoszeniem do domu . . . . 2.80 zł
przez pocztę z odnoszeniem . . . . 2.89 zł
pod opaską . . . . 4.50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . 2,32 gd przez gońca . . . . . . 2.00 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 1.75, zagranicą . . . 4.— gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.